

వేకువ

హయత్ నగర్ డిగ్రీ కళాశాల సాహిత్య సంఘిక

2021

ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, హయత్ నగర్

జి. రంగారెడ్డి, తెలంగాణ – 501 505

**GOVERNMENT DEGREE COLLEGE,
HAYATHNAGAR**
Dist: Rangareddy, Telangana – 501 505

TEACHING STAFF

PRINCIPAL
Dr. K. JYOTHSNA PRABHA., M.A., M. Phil., Ph.D.

గౌరవ సంపాదకులు

డా. కె. జ్యోత్స్న ప్రభ

ప్రధాన సంపాదకులు

శ్రీ. కె. సురేష్

శ్రీ డి.ఎన్. ఎన్. ఆర్. కృష్ణ

డా. మంజు

సంపాదక వర్గం

డా. చింతల రాకేష్ భవాని

డా. వెల్లండి శ్రీధర్

గంజి శశిధర్

జి. హుదయరాజు

జి. ప్రవీణ్ కుమార్

డి. పద్మావతి

విద్యార్థులు

బి.స్వప్న, బి.కాం. 3వ సం.

బి. వీరేష్, బియస్సీ, 3 సం.

విషయసూచిక

S.No		Page No
తెలుగు		
1	శ్రేయోకాంక్షలు	1
2	కళాశాల వెలుగులు	2
3	హయత్ బక్షి బేగం	3
4	మణిపూసలు	4
5	తెలుగు ఉపాధి అవకాశాలు	6
6	కోవిడ్ – 19 అవకాశవాద వ్యాధులు , అనంతర ఆరోగ్య సమస్యలు	8
7	రసాయన పదార్థాలను సురక్షితంగా తొలగించడం	12
8	ప్రజాళిక సంఘం	14
9	వెలుగురేఖల వేళ్ళు	16
10	నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు	17
11	స్నేహసంగీతం	18
12	ఏబి వైరస్	19
13	సామెతలు – నాడు నేడు	20
14	పెహెచాన్	21
15	మాతృదేవోభవ	23
16	అనురాగబంధం	24
17	నా పల్లె	26
18	మా ఊరి మట్టి వాసన	27
19	నా జీవితానికి హీరో	28
20	నీ ఊసులు	29
21	ఇది నా దేశం	30
22	Updating ప్రేమకవిత్వం	31
23	సూక్తులు	32
24	అమ్మ ఒడి (గేయం)	33
25	నా పల్లె తల్లి	34
26	నా కోసం కాదు... మీ కోసం	35

हिन्दी

27	किसान तू महान	39
28	पानी का मोल	40
29	किताब की आत्मकथा	41
30	बिल्ली की कहानी	42
31	आज़ादी का मोल	43
32	कानून को कानून रहने दो	44
33	प्रकृति	45
34	पिता ने कर ली आँखें बंद	46
35	गुलाब का जीवन	47
36	अभागी उर्मिला	47

ENGLISH

37	HARD WORK NEVER GOES IN VAIN	50
38	A NEW PATHWAY - PEDAGOGUE IN TRANSITION DURING PANDEMIC	51
39	MY MOON	56
40	OPPORTUNITIES FOR WOMEN ENTREPRENEURS	58
41	ONE MORE STEP - GRADUATE GUIDE FOR JOB	61
42	MEDICAL WASTE MANAGEMENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC SITUATION	68
43	THE IMPACT OF COVID – 19 ON INDIAN ECONOMY	70
44	SECURITIES AND EXCHANGE BOARD OF INDIA (SEBI)	73
45	CAREER OPPORTUNITIES AND INCENTIVES TO NCC B & C CERTIFICATE HOLDERS	75
46	BUSINESS, COMMERCE, FINANCE AND STOCK MARKET TERMINOLOGY	77

47	APPLICATIONS OF MATHEMATICS	78
48	YOUR BLOOD GROUP ALSO SPEAKS ABOUT YOU	79
49	BRIGHT FUTURE OF MACHINE LEARNING	81
50	FEMININE POWER	83
51	FORBEARANCE	85
52	MY EXPERIENCES ON OVERSEAS DEPLOYMENT CAMP OF 1 TS NAVAL CRUISE FROM 1ST MARCH TO 19TH APRIL 2020	86
53	WHY COVID-19 VACCINE IS IMPORTANTA QUOTE ON LESSONS FOR LIFE HOW TO IMPROVE RICH MINDSET	88
54	A QUOTE ON LESSONS FOR LIFE HOW TO IMPROVE RICH MINDSET	89

సంపాదకీయం

ఒక చిన్న మొక్కగా 2008లో పాదుకొల్పబడిన హయత్ నగర్ ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల అనతికాలంలోనే ఎదిగి ఎందరో విద్యార్థులను ఉన్నత స్థానాలలో నిలబెట్టింది. ఈ కళాశాల కల్పతరువు నీడలో ఎందరో తమ జీవితాన్ని మహోన్నతంగా తీర్చిదిద్దుకున్నారు. ఎంతో మంది పేద విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు ఉన్నత చదువులు, ఉద్యోగాలు పొంది తమ జీవితాలను వెలిగించుకున్నారు.

విద్యార్థులలోని సృజన శక్తిని వెలికితీయడానికి తొలిసారిగా కళాశాల అంతర్జాల వార్షిక సంచిక 'వేకువ' ను ప్రారంభించడం ముదావహం. ఔత్సాహికులైన ఎంతో మంది విద్యార్థులు తమ కవితలు వ్యాసాలు, కథలు, సూక్తులు, సామెతలు, ఇతర రచనలను ఎంతో ఆసక్తితో అందించారు. అధ్యాపకులు కూడా విలువైన రచనలు చేసి విద్యార్థుల మనోవికాసానికి బాటలు పరిచారు.

ఈ సంచికలో వెలిబుచ్చిన విషయాలు ఆయా రచయితల అభిప్రాయాలుగా పాఠకులు పరిగణించగలరు.

ఈ సంచిక వెలువడడానికి ప్రోత్సాహాన్ని అందించిన కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ డా. కె.జ్యోత్స్న ప్రభ గారికి, సంపాదక వర్గానికి కళాశాల బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది మరియు విద్యార్థినీ, విద్యార్థులకు ధన్యవాదములు.

పాఠకులు, సాహితీ ప్రియులు, విమర్శకులు ఇచ్చే సలహాలు, సూచనలు, సవరణలను మలి సంచికలో సరిచేసుకోగలమని తెలియజేస్తున్నాము.

-సంపాదకులు

డా. కె. జ్యోత్సు ప్రభ
ప్రిన్సిపాల్

శ్రేయోకాంక్షలు

‘అసతోమా సద్గమయ
తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతం గమయ’

అంటుంది వేదం మన జీవన నాదం. మన కళాశాల బిహ్వన్ని గమనించండి ఆ బిహ్వంలో ఉన్న సూక్తిని చూడండి. ‘తమసోమా జ్యోతిర్గమయ’ అంటే బీకటి నుంచి వెలుగు వైపు నడిపించమని అర్థం. అందుకే మన కళాశాల నుంచి వెలువడుతున్న మొట్టమొదటి వార్షిక సంబింకకు ‘వేకువ’ అని అచ్చ తెలుగు పేరు పెట్టుకున్నాం. ఈ వేకువ - ఒక మెళకువ. ఒక చైతన్య ప్రసారం. తొలి వెలుగులతోనే సకల ప్రాణకోటి చైతన్యవంతమవుతుంది. మన మొదటి వెలుగుల సంబింక విద్యార్థుల్లో నూతన కాంతులను ప్రసరిస్తుందని నా నమ్మకం. వారిలో నిద్రాణమై ఉన్న కలలను, కళలను వెలుగులోకి తేవాలన్నదే మా సంకల్పం- మా ప్రయత్నం.

‘చదువనివాడజ్ఞాండగు
జదివిన సదసద్వివేక చతురత గలుగున్
చదువంగవలయును జనులకు
జదివించెద నార్యులొద్ద జదువుము తండ్రీ’

అంటాడు మహాకవి పోతన శ్రీ మహాభాగవతంలో. చదవనివాడు అజ్ఞాని అవుతాడు. చదివితే మంచి చెడు వివేకం కలుగుతుంది. బ్రతికే నేర్పరితనం తెలుస్తుంది. అందువలన జనులందరూ చదువుకోవాలి. అదీ గురువుల వద్ద చదువుకోవాలి. సమత, మమత, మానవత, సహిష్ణుత, సేవాత్మరత పెంచేది చదువు. సమాజ శ్రేయస్సుకు వినియోగపడేదే నిజమైన చదువు.

చదువులో మాత్రమేగాక సాంస్కృతిక రంగంలో, సాహిత్య రంగంలో, క్రీడా రంగంలో, జాతీయ సేవాదళంలో (NSS), జాతీయ నావికాదళం(NCC)లోనూ తమ ప్రతిభాపాటవాలను ప్రదర్శిస్తూ కళాశాల అభ్యున్నతికి పాటుపడుతున్నారు మా విద్యార్థులు.

ఈ సంబింక విద్యార్థుల ప్రతిభకు, సృజనాత్మకతకు ప్రతీక. ఈ వార్షిక సంబింక కోసం కృషి చేసిన సంపాదక వర్గానికి తమ రచనలతో విద్యార్థులకు ఆదర్శంగా నిలిచిన అధ్యాపక వర్గానికి ‘మేము సైతం’ అంటూ ముందుకు వచ్చి అన్ని రంగాలలో తమ భవిష్యత్తును వెలుగులతో నింపుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్న విద్యార్థిని, విద్యార్థులకు నా హార్థిక శుభాకాంక్షలు.

మన ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల-హయత్ నగర్ ఈ మొట్ట మొదటి అంతర్జాల సంబింకను ఆవిష్కరించడం నాకు చాల సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది. ఉన్నత చదువులను, మానవతా విలువలను బోధిస్తున్న ఉత్తమ ఉపన్యాసకులు, మంచి గ్రంథాలయం, పైచదువులకు పరిశోధనకు ప్రోత్సహిస్తూ, ఉద్యోగ అవకాశాలను చేజిక్కించుకునేలా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దుతున్న ఆచార్యులకు, క్రమ శిక్షణతో, శ్రద్ధాసక్తులతో కళాశాల పేరు ప్రతిష్ఠలు ఇనుమడించే విధంగా తోడ్పడుతున్న విద్యార్థులకు హృదయపూర్వక శ్రేయోకాంక్షలు.

తేది: 08 సెప్టెంబర్ 2021

హయత్ నగర్.

మెహర్ రాజ్ కుమార్
పరిపాలనాధికారి (A.O)

కళాశాల వెలుగులు

2008లో ప్రారంభమైన మన ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, హయత్ నగర్ 13 వసంతాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా 'అంతర్జాల వార్షిక సంచిక' 'వేకువ' వెలుగులు సంతరించుకోవడం ఆనందంగా ఉంది. నూతన ఒరవడికి నాంది పలికిన ఈ సంచికకు వేకువ గా నామకరణం చేయడం సముచితంగా ఉంది. ఈ 'వేకువ' (2020-21) అంతర్జాల వార్షిక సంచిక ఆవిష్కరణ సందర్భంగా నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు.

B. A., B. Com. మరియు B. Sc. వంటి సంప్రదాయ కోర్సులతో పాటు కంప్యూటర్ సైన్స్, సైకాలజీ, స్టాటిస్టిక్స్, డేటా సైన్స్, జర్నలిజం, (MOOCS) వంటి సమకాలీన శాస్త్ర విభాగాలలో 22 కోర్సులతో 1406మంది విద్యార్థులతో అలరారుతోంది.

కళాశాల నూతన భవనం ఇంకా అసంపూర్తిగా ఉన్నప్పటికీ, తరగతి గదుల కొరత ఉన్నప్పటికీ ప్రవేశం పొందే విద్యార్థుల సంఖ్య ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతూనే ఉంది. అనుభవజ్ఞులైన అధ్యాపకులచే విద్యా బోధన కొనసాగుతున్నది. ఉత్తమ విద్యనందించుటకు మన కళాశాలలో 31 మంది రెగ్యులర్ అధ్యాపకులు 01 ఒప్పంద అధ్యాపకుడు, 04 అతిథి అధ్యాపకులు కృషి చేయుచున్నారు. బోధనలో మెళకువలు సాధించడానికి అధ్యాపకులు ఓరియంటేషన్ మరియు రిఫ్రెషర్ కోర్సులు వివిధ శిక్షణా తరగతులు వర్క్ షాప్ లకు హాజరయ్యారు. 17 మంది అధ్యాపకులు Ph. D. పూర్తి చేశారు. ఈ కళాశాలలో చదివిన ఎందరో విద్యార్థులు గత 10 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వరంగ, ప్రైవేటు సంస్థలలో ఉద్యోగాలు పొందారు. ఉన్నత చదువులు చదివి, స్వంతంగా కంపెనీలు కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

విద్యార్థులలో క్రమ శిక్షణ పెంపొందించడానికి మహిళలకు, పురుషులకు NCC (Navy) లో శిక్షణ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. విద్యార్థులలో సేవాభావం, గ్రామీణ ప్రాంతాలపై అవగాహన కల్పించడానికి రెండు NSS యూనిట్లు మహిళలకు, పురుషులకు విడిగా ఉన్నాయి. కంప్యూటర్ విద్య మరియు వివిధ అంశాలలో అభివృద్ధికరణ నైపుణ్యాలను పెంపొందించుటకై ప్రత్యేక కృషి జరుగుతున్నది. దీని ద్వారా విద్యార్థులు ప్రవేశ పరీక్షలు రాసి ఉద్యోగాలు సులభంగా పొందుటకు వీలవుతున్నది. గ్రంథాలయం ద్వారా పాఠ్య పుస్తకాలు మరియు ఆకర గ్రంథాలు (Reference Books) అవసరమైన విద్యార్థులకు రిపోషన్ పద్ధతిలో అందజేయడం జరుగుతుంది. ఈ మార్గంలో కళాశాల భవిష్యత్తులో మరిన్ని విజయాలు సాహించాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

హయత్ బక్షి బేగం

దక్షిణ భారతదేశంలో బహుమనీ సామ్రాజ్య అవశేషాలపై ఆవిర్భవించిన రాజ్యాలలో గోల్కొండ సామ్రాజ్యం ఒకటి. కుతుబ్ షాహీలు తెలుగు భాష మాట్లాడే ప్రాంతాలను సమైక్యం చేసి గోల్కొండ, హైదరాబాద్ పట్టణాలను రాజధానులుగా చేసుకొని సుమారు 175 సంవత్సరాలు ఆంధ్రదేశాన్ని పరిపాలించారు. కులీ- కుతుబ్-ఉల్ ముల్క్, కుతుబ్ షాహీ వంశ స్థాపకుడు. ఇతని తరువాత వరుసగా జంషీద్-కులీ-కుతుబ్ షా, ఇబ్రహీం-కులీ- కుతుబ్షా, మహ్మద్ -కులీ- కుతుబ్షా (1580-1612)పరిపాలించారు. మహ్మద్-కులీకుతుబ్ షా మరియు భాగమతి దంపతుల ఏకైక కూతురు హయత్ బక్షి బేగం. హయత్ బక్షి అనగా The giver life అని అర్థం.

కుతుబ్ షాహీల చరిత్రలో అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన ఏకైక అంతఃపురస్త్రీ హయత్ బక్షి బేగం (1590-1666). మహ్మద్-కులీ-కుతుబ్ షా తన కూతురు హయత్ బక్షి బేగంను 1607 సం.లో మహ్మద్ కుతుబ్ షాతో వివాహం జరిపించి తన అల్లుడిని వారసునిగా ప్రకటించాడు. హయత్ బక్షి బేగం రాజనీతిలో, పరిపాలన వ్యవహారాలలో మంచి తెలివి తేటలు ప్రదర్శించేది. హయత్ బక్షి బేగం “మా సాహెబా” (రాజమాత) అనే పేరుతో ప్రసిద్ధి పొందినది. బంజారాహిల్స్ సమీపంలోని ప్రాంతానికి ‘మా సాహెబా’ పేరు మీదనే ‘మాసబ్ ట్యాంక్’ అని పేరు వచ్చింది. ఆమె అనేక ప్రజాహిత కార్యక్రమాలు చేపట్టినది. అందులో ముఖ్యమైనది హైదరాబాద్ కు తూర్పున 16 మైళ్ళ దూరాన నిర్మించిన నగరానికి హయత్ బక్షి పేరు మీద ‘హయత్ నగర్’ అని పేరు వచ్చింది. అక్కడ ఒక రాజమహల్ కూడా కట్టించినది. కార్వాన్ సరాయిని కూడా హయత్ బక్షి బేగమే నిర్మించినది. ఈ సరాయి బాటసారులకు, వ్యాపారులకు సేద తీర్చే కేంద్రంగా ఉండేది. ఆమె తన గురువు ఆకుండ్-ముల్లా-అబ్దుల్ మాలిక్ జ్ఞాపకార్థం ఖైరతాబాద్ ప్రాంతంలో ఒక మసీదును నిర్మించినది. హయత్ బక్షి బేగం 1666వ సంవత్సరంలో (76వ ఏట) మరణించింది. గోల్కొండ సమీపంలోని సుల్తానుల సమాధుల వద్దనే హయత్ బక్షి బేగంను సమాధి చేశారు. ఆమె కుమారుడు అబ్దుల్లా-కుతుబ్-షా తల్లి జ్ఞాపకార్థం ఆమె సమాధి పక్కనే అందమైన మసీదును కట్టించాడు. దీని నిర్మాణంలో వాస్తు శిల్పులు విశేష ప్రతిభను చూపారు.

అబ్దుల్లా కుతుబ్షా హయత్ నగర్ లో తన తల్లి పేరిట మసీదు నిర్మించి ‘హయత్ బక్షి మసీదు’గా నామకరణం చేశాడు. ఈ మసీదు అయిదు ఎకరాల విస్తీర్ణంలో అరబ్బు శైలిలో నిర్మించారు. ఇందులో అయిదు ఆర్చీలు, రెండు మినార్లు, 130 విశ్రాంతి గదులు కలవు. ఇందులో ఎత్తైన వేదికపై ప్రార్థనా మందిరం ఉన్నది. ఈ వేదికకు తూర్పున మసీదు దిగివ భాగంలో ‘వజ్రాఖానా’ (నమాజు ప్రార్థనకు ముందు కాళ్ళు చేతులు కడుక్కునే ప్రదేశం) ఉన్నది. ఈ మసీదుకు ఈశాన్య దిశలో ‘హాథి బావి’ (ఏనుగుల బావి) ఉన్నది. ఈ బావి నుండి ఏనుగుల సహాయంతో నీటిని తోడించి పరిసర ప్రాంతాల ప్రజలకు పంపిణీ చేసేవారు.

కె. సురేష్,
తెలుగుశాఖాధ్యక్షులు

మణిపూసలు

చదువుంటే విజ్ఞానం
తొలగిపోవు అజ్ఞానం
విద్య నేర్వకపోతే
నీ బ్రతుకు అధ్వానం

కలిమిలోన పొంగకు
లేమిలోన కృంగకు
ఆటపోటే జీవితం
మారుననీ మరువకు

అంతా నాదని చెప్పకు
చెంతనె పంతములాడకు
సుంతయినా వెంటరాదు
కొంతయినా ఈవిమానకు

పసిడి ధర పెరుగుతుంది
పెట్టోలు మండుతుంది
సామాన్యుడి కడుపులో
గ్యాసుబండ పేలుతుంది

చదువు నేర్పు సంస్కారం
గుట్టుగనే సంసారం
వ్యక్తిత్వం ఘర్షణలో
పుటమేసిన బంగారం

చదువుంటే చాలదు
డబ్బుతోని తీరదు
సంస్కారమే లేకుంటే
మనిషి జన్మ పాసగదు

ప్రశ్నించే తత్వమే
విజ్ఞానపు దీపమే
అంబేద్కర్ బాటలో
నడచుట కర్తవ్యమే

నిన్నొక తీయని బాధ
నేడొక తీరని వ్యధ
మనసు వంచన చేస్తే
రేపాక ఆరని గాధ

రైతు దున్నక పాతే
కార్మికుడు పనాపితే
ధరాస్థలిని పస్తులే
అమ్మ కవ్వమాగితే

కొలనులోని కలువ జూడు
కలకలమని నవ్వుచుండు
బురదలోన పుట్టినా
పరిమళాలు చిమ్ముచుండు

ఓక్కరికాపద వచ్చిన
ఊరంతా కలిసాబ్బిన
ఆ రోజులేడవాయే
సూడరెవరు పడిసాబ్బిన!

తల్లిప్రేమ మరువనిది
తండ్రిప్రేమ మారనిది
ఎందుకని వృద్ధాప్యం
గుండెకోత తీరనిది?

పల్లెలన్ని పట్నామాయె
ఆప్యాయతలారిపాయె
ఇరుగుపొరుగువారు కలిసి
బతుకలేని కాలమాయె

బాల్యమంత బద్దలాయె
ఆటపాటలేడవాయె
సెల్లుఫోను చేతులలో
పక్కసూపులేకపాయె

ఉన్నవాడిదే రాజ్యం
లేనివాడి పనిపూజ్యం
ఓటును నోటుతో కొని
ప్రజలసామ్మ పరభోజ్యం

మంచిచదువు కావాలా
ఆసుపత్రి కావాలా
మంచివారి నెన్నుకో
నీ తలరాత మార్చేలా

బహుజనుడా మేలుకో
బాధ్యతలను తెలుసుకో
రాజ్యాధికారం నీదే
అందరినీ కలుపుకో

శ్రమశక్తిని నమ్ముకో
విజయాన్ని పొందుకో
కృషివుంటే మనుషులే
ఋషులని నువు తెలుసుకో

డా. వెల్లండి శ్రీధర్
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్,
తెలుగు విభాగం

తెలుగు – ఉపాధి అవకాశాలు

తెలుగు మన మాతృభాష కావడం వలన చాలా తేలిగ్గా తీసుకుంటాం కాని అందులో లోతైన పరిజ్ఞానం ఉంటే ఎన్నో ఉపాధి అవకాశాలు మనల్ని వెతుక్కుంటూ వస్తాయి. ముందుగా ప్రభుత్వ సంస్థల్లో బోధనా రంగంలో ఎలాంటి అవకాశాలు ఉన్నాయో చూద్దాం. ఇంటర్మీడియేట్ తరువాత TTC చేసి ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు (SGT)గా ఎంపిక కావచ్చు. TTC లో తెలుగుకు కూడా మార్కులుంటాయి. తెలుగులో PG చేసిన తరువాత B.Edలో తెలుగు మెథడాలోజీ చదివినవారు సాంఘిక సంక్షేమ పాఠశాలల్లో (Social Welfare Schools) గిరిజన పాఠశాలల్లో (Tribal Welfare Schools), గురుకుల విద్యాలయాల్లో, ఆదర్శ పాఠశాలల్లో (Model schools) పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ టీచర్ (PGT), ట్రైన్ గ్రాడ్యుయేట్ టీచర్ (TGT) గా పని చేయవచ్చు. డిగ్రీ స్పెషల్ తెలుగు చేసినవారు, PG తెలుగు చేసినవారు తెలుగు పండిట్ ట్రైనింగ్ (TPT) చేసి ఉన్నత పాఠశాలల్లో తెలుగు స్కూల్ అసిస్టెంట్ గా, ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలల్లో సెకండ్ గ్రేడ్ తెలుగు పండిట్ గా పనిచేయవచ్చు.

దేశ వ్యాప్తంగా నవోదయ విద్యాలయ సమితి త్రిభాషా సూత్రం అమలులో భాగంగా, జాతీయ సమగ్రతను కాపాడడంలో భాగంగా హిందీ, ఇంగ్లీష్ తో పాటు స్థానిక భాషలను నేర్చుకునేటట్లు ప్రోత్సహిస్తోంది. ఆ విధంగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని నవోదయ విద్యాలయాల్లో తెలుగు ఉపాధ్యాయులుగా పని చేయవచ్చు. దేశ వ్యాప్తంగా కొన్ని రాష్ట్రాల్లో తెలుగును ద్వితీయ భాషగా అధ్యయనం చేస్తున్నారు. ఆయా రాష్ట్రాల్లోని ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో తెలుగు ఉపాధ్యాయులుగా ఉద్యోగాలు పొందవచ్చు.

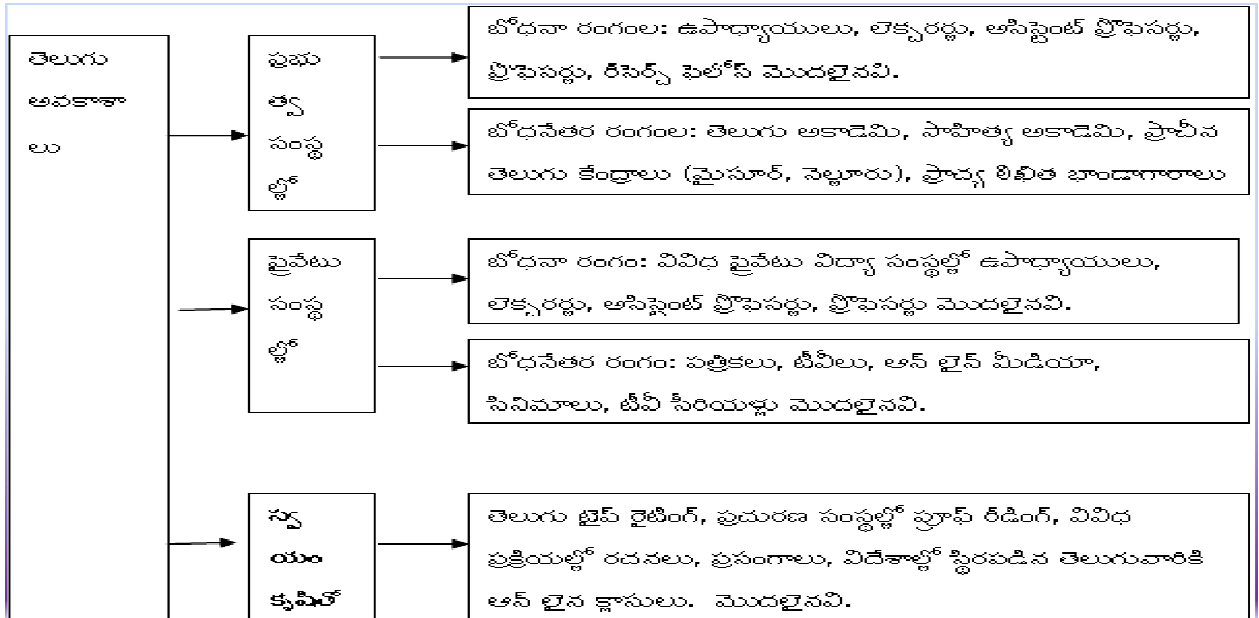
55 శాతంతో తెలుగు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ పాసైన వారు తెలంగాణా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ (TPSC) నిర్వహించే పోటీ పరీక్షలో నెగ్గి జూనియర్ కళాశాలల్లో తెలుగు లెక్చరర్ గా పని చేయవచ్చు. 55 శాతం తెలుగు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ తో పాటు UGC నిర్వహించే నేషనల్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్ (NET)లేదా తెలంగాణా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ నిర్వహించే స్టేట్ లెవల్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్ (SLET) పాసైన వారు తెలంగాణా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ నిర్వహించే పోటీ పరీక్షలో నెగ్గి డిగ్రీ కళాశాలల్లో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్లుగా పనిచేయవచ్చు.

PG తెలుగు పూర్తి చేసిన తరువాత UGC నిర్వహించే JRF పరీక్ష పాసైన వారు యూనివర్సిటీల్లో నేరుగా Ph. D లో ప్రవేశం పొందవచ్చు. అలా అడ్మిషన్ పొందిన వారికి రెండేళ్ళు Junior Research Fellowship కింద నెలకు 36,000/- Senior Research Fellowship కింద నెలకు 47,000/- ఫెలో షిప్ ఇస్తారు. M. A తెలుగు చేసి Ph. D చేసిన వారు రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయాల్లోనేగాక మద్రాస్, బెంగళూరు, బెనారస్, అలీఘర్, మైసూర్, భిల్లీ మొదలైన విశ్వవిద్యాలయాల్లోని తెలుగు శాఖల్లో, తులనాత్మక శాఖల్లో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్లుగా నియామకాలు పొందవచ్చు. M. A. తెలుగు చేసి, M. Ed చేసిన వారు వివిధ TTC, B. Ed, M. Ed బోధనా శిక్షణా కళాశాలల్లో లెక్చరర్లుగా ఉద్యోగాలు పొందవచ్చు. ప్రభుత్వ సంస్థల్లో బోధనేతర రంగంలో కూడా తెలుగు చదివినవారికి అనేక ఉపాధి

అవకాశాలున్నాయి. తెలుగు అకాడెమి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడెమి, నెల్లూరు, మైసూర్ లలో ఉన్న ప్రాచీన తెలుగు కేంద్రాల్లో ఎన్నో ఉద్యోగాలు తెలుగు ప్రత్యేకాంశంగా చదివినవారికే లభిస్తున్నాయి. ప్రైవేటు సంస్థల్లో బోధనా రంగంలో పాఠశాలల్లో, జూనియర్, కళాశాలల్లో, డిగ్రీ కళాశాలల్లో, కొత్తగా వస్తున్న ప్రైవేటు యూనివర్సిటీల్లో లెక్చరర్లుగా, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్లుగా ఉద్యోగాలు పొందవచ్చు. ప్రైవేటు సంస్థల్లో కూడా ఎన్నో బోధనేతర ఉద్యోగాలున్నాయి. తెలుగులో మంచి పట్టు ఉండి జర్నలిజంలో డిగ్రీ కాని పీజీ కాని చేసినవారు వివిధ దిన పత్రికల్లో విలేఖరులుగా, సహాయ సంపాదకులుగా, టీవీల్లో యాంకర్లు గా, ఎడిటర్లుగా సబ్ ఎడిటర్లుగా, ప్రీలాస్ జర్నలిస్టులుగా ఉపాధి మార్గాలు వెతుక్కోవచ్చు.

వ్యక్తిగతంగా కూడా తెలుగులో టైపు నేర్చుకుంటే దస్తావేజుల లేఖకులుగా, కోర్టు వ్యవహారాల లేఖకులుగా, దరఖాస్తులు రాసిపెట్టడం ద్వారా స్వయం ఉపాధి పొందవచ్చు. ప్రచురణ సంస్థల్లో, దిన పత్రికల్లో, వార పత్రికల్లో టైపు రైటర్లుగా, పూప్ రీడర్లుగా, ఫీచర్ రచయితలుగా చేరి, నవ చేతన, విశాలాంధ్ర, ప్రజాశక్తి, ఎమెస్కో, విజేత, జయంతి లాంటి ప్రచురణ సంస్థల్లో టైపు రైటర్లుగా, బుక్ మేకింగ్ పర్సన్స్ గా ఉపాధి పొందవచ్చు. తెలుగు భాష మీద మంచి పట్టు, మంచి ఉచ్చారణ సామర్థ్యం కలిగియున్న వారు ఆకాశవాణిలో అనౌన్సర్లుగా, ప్రోగ్రాం ఎడిటర్లుగా వివిధ విభాగాల్లో ఉద్యోగాలు పొందవచ్చు. అలాగే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అమెరికా, మారిషస్, ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్, సౌది అరేబియా దేశాల్లో స్థిరపడ్డ తెలుగువారి పిల్లలకు ఆన్ లైన్ లోనే తెలుగు పాఠాలు చెప్పి ఎంతో ఆదాయాన్ని పొందవచ్చు. ప్రాచీన సాహిత్యం మీద, పద్య రచన మీద ఆసక్తి ఉన్నవారు కొంత శిక్షణ తరువాత అవధానులుగా, ప్రవచనకారులుగా రాణించవచ్చు.

ఆధునిక వచన సాహిత్య ప్రక్రియల్లో ఆసక్తి, అభిరుచి ఉన్నవారు కథలు, నవలలు, కవిత్యం, విమర్శా వ్యాసాలు రాసి ఎంతో కీర్తిని, ఆదాయాన్ని కూడా పొందవచ్చు. ఇన్ని ఉపాధి అవకాశాలను కల్పిస్తున్న మన అమ్మ భాషను నేర్చుకుందాం. మన తరువాతి తరం పిల్లలకు కూడా మన భాషా జ్ఞానాన్ని పంచుదాం.

కోవిడ్ 19 - అవకాశవాద వ్యాధులు, అనంతర ఆరోగ్య సమస్యలు

భూమి అను అందమైన మన జీవగోళంపై మానవుని లాంటి అత్యున్నత స్థాయి జంతువులతో పాటు మన కంటికి కనిపించని కోటానుకోట్ల సూక్ష్మ జీవులు ఎన్నో విస్తరించి ఉన్నాయి. వాటిలో బాక్టీరియా మరియు వైరస్ లు సింహభాగాన్ని ఆక్రమిస్తాయి. వైరస్ అనగా లాటిన్ భాషలో “విషం” అని అర్థం. మానవునికి కల్గించే హానిని బట్టి వైరస్ లు సార్థక నామధేయులనే చెప్పాలి. వైరస్ లు జీవులకు మరియు నిర్జీవులకు మధ్య సందాన సేతువులు. ఇవి అతిథేయ వెలుపల ఉన్నప్పుడు స్పటిక స్థితిలో నిర్జీవులుగాను, అతిథేయ లోపల సజీవులుగాను ప్రవర్తిస్తాయి. వైరస్ లు ఎలక్ట్రాన్ సూక్ష్మ దర్శినితో మాత్రమే వీక్షించగలిగే అతిసూక్ష్మమైన రేణువులు. స్టాఫ్లి అను శాస్త్రవేత్త మొట్టమొదటిసారిగా వైరస్ లను ప్రయోగశాలలో వేరుపరిచాడు. వైరస్ లలో కొన్నింటిలో DNA మరియు కొన్నింటిలో RNA జన్యు పదార్థంగా ఉంటుంది. వైరస్ రేణువును “విరియన్” అంటారు. ప్రతి వైరస్ రేణువులో జన్యు పదార్థము దానిని ఆవరించి ఒక ప్రోటీన్ తొడుగు ఉంటాయి. కొన్ని వైరస్ లలో కేవలం జన్యు పదార్థం మాత్రమే ఉంటుంది. వాటిని “వైరాయిడ్” లు అంటారు. కొన్ని వైరస్ లలో కేవలం ప్రోటీన్ తొడుగు మాత్రమే ఉంటుంది. వాటిని “ప్రియాన్” లు అంటారు. ప్రియాన్ లు జీతా నిర్మాణంలో ఉత్పరివర్తన చెందిన ప్రోటీన్ లు. ఇవి పచ్చి మాంసంలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. బ్రిటన్ దేశంలో 1990 ప్రాంతంలో ఆవులకు పచ్చి మాంసం తినిపించడం వల్ల వాటికి మ్యాడ్ కౌ వ్యాధి సోకినప్పుడు దాదాపుగా లక్షకు పైగా ఆవులను సజీవ దహనం చేయడం జరిగింది. ఈ సంఘటన మానవుని అత్యాశకు, ప్రకృతి పట్ల అతనికి గల భాధ్యతా రాహిత్యానికి పరాకాష్ఠ. పరాన్న జీవులు అతిథేయ నిర్దిష్టత గలవి. ఒకప్పుడు జంతువులకు మాత్రమే పరిమితమైన చాలా సూక్ష్మ జీవులు మానవుల్లోకి ప్రవేశించి వ్యాధిజనకాలుగా మారిన సందర్భాలు కోకొల్లలు. ఆ విధంగా పశువుల నుండి సంక్రమించిన ఆంథ్రాక్స్ మరియు CJD, పక్షుల నుండి సంక్రమించిన బర్డ్ ఫ్లూ, పందుల నుండి సంక్రమించిన స్వైన్ ఫ్లూ(H1N1), గబ్బలాలు, పునుగు పిల్లల నుండి సంక్రమించిన SARS COVID -1, ఎలుకల ద్వారా సంక్రమించిన లిస్సా వైరస్, గబ్బలాలు, అలుగు వంటి జంతువుల నుండి సంక్రమించిన SARS COVID -2 [COVID-19] వంటివి వాటిలో మచ్చుకు కొన్ని. ఇదంతా మానవుని అనైతిక, ఆక్రమిత, అసహజ ప్రవర్తన వల్లనే జరిగిందని చెప్పవచ్చు.

కరోనా వైరస్ లు: ఇవి “కరోనా విరిడే” అను ఒక అతి పెద్ద కుటుంబానికి చెందిన వైరస్ లు. ఇవి గోళాకారంగా ఉండి గ్లైకో ప్రోటీన్ తొడుగును కలిగి ఉంటాయి. వీటిపై గల గ్లైకో ప్రోటీన్ బుడిపెలు ఒక కిరీటాన్ని తలపిస్తాయి, అందువల్లనే వీటికి “కరోనా వైరస్ లు” అను పేరు వచ్చింది. కరోనా వైరస్ లలో 200 లకు పైగా రకాలున్నాయి. వీటి గ్లైకో ప్రోటీన్ బుడిపెల యొక్క ACE2 గ్రాహకాలు మన యొక్క నాసికా కక్ష్య, గొంతు, శ్వాస నాళం, ఊపిరితిత్తులలో ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల ఇవి ప్రధానంగా శ్వాస సంబంధిత వ్యాధులను కలుగజేస్తాయి. కరోనా వైరస్ లలో 200 లకు పైగా రకాలున్నాయి. వాటిలో తిరిగి α , β , γ , δ అను ప్రధాన రకాలున్నాయి. కరోనా మొదటి దశలో α రకం, 2వ దశలో δ రకం గుర్తించబడ్డాయి. ఇప్పుడు δ + అను కొత్త రకం గుర్తించబడింది ఇది 3వ దశకు కారణమవుతుందా, లేదా అన్నది కాలమే నిర్ణయించాలి. అన్ని కరోనా వైరస్ లు అంత ప్రమాదకరమైనవి కావు, ఉదాహరణకు జలుబు వైరస్. కరోనా వైరస్ లు ప్రధానంగా ఒక వ్యక్తి దగ్గినప్పుడు లేదా తుమ్మినప్పుడు వచ్చే తుంపరల ద్వారా, కరోనా సోకిన వ్యక్తులకు దగ్గరగా ఉండడం వల్ల లేదా వైరస్ లు గల వస్తువులను, ప్రదేశాలను మనం తాకినప్పుడు సంక్రమిస్తాయి. మానవ దేహంలో మొట్టమొదటి కరోనా వైరస్ ను 1960 లో కనుగొన్నారు. ఇంఫ్లూయెంజా వైరస్, బర్డ్ ఫ్లూ వైరస్, స్వైన్ ఫ్లూ

వైరస్, SARS COVID వైరస్ కరోనా వైరస్ లకు కొన్ని ఉదాహరణలు. వ్యాధులలో చాలా వరకు ఒక దేశానికి మాత్రమే పరిమితమవుతాయి వాటిని ఎండమిక్ వ్యాధులు అంటారు. ఉదా : చికెన్ పాక్స్. కొన్ని ఇతర దేశాలకు కూడా వ్యాపిస్తాయి వాటిని ఎపిడెమిక్ వ్యాధులు అంటారు. ఉదా : 1994 గుజరాత్ ప్లేగు ఎపిడెమిక్. కొన్ని వ్యాధులు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విజృంభిస్తాయి. వీటిని పాండమిక్ వ్యాధులు లేదా మహమ్మారి వ్యాధులు అని పిలుస్తారు. ఉదా : COVID-19. 1918-20 స్పానిష్ ఫ్లూ, 1957-58 బర్డ్ ఫ్లూ, 2009-10 స్వైన్ ఫ్లూ 2014-16 ఎబోలా వైరస్, 2015 జికా వైరస్, నిఫా వైరస్ – 2018, 2019 -21 COVID-19 ఇప్పటి వరకు సంభవించిన మహమ్మారులలో కొన్ని మాత్రమే.

SARS COVID1: 2003-04 లో Severe Acute Respiratory Syndrome అను వ్యాధి ప్రబలి మహమ్మారిగా మారింది. దీనిని SARS COVID-1 గా పేర్కొంటారు. ఇది 8000 పైగా మందిలో తన ప్రభావాన్ని చూపించి సుమారుగా 10% మరణాలను కల్గించింది. దీనిని హాంకాంగ్, జర్మనీ, USA లలో గుర్తించారు.

MERS: 2012 లో Middle East Respiratory Syndrome [MERS] అను SARS ను పోలిన మరియొక భయంకరమైన వ్యాధి మధ్య ఆసియా ప్రాంతంలో ప్రబలింది. ఇది 2000 పైగా మందిలో తన ప్రభావాన్ని చూపించి సుమారుగా 35% మరణాలను కల్గించింది. ఇది ప్రధానంగా ఒంటెల ద్వారా వ్యాపించింది.

SARS COVID2 [COVID-19]: దీనిని 2019 December 31న చైనా లోని వూహాన్ వైరాలజీ ప్రయోగశాలలో మొదటిసారిగా గుర్తించారు. ఇది జలుబు లాంటి ఒక సాధారణ వ్యాధి అయినప్పటికీ నిర్లక్ష్యం వహిస్తే మాత్రం ప్రాణాంతకంగా మారే ప్రమాదం ఉంది. ఇది ప్రధానంగా ముక్కు, కళ్ళు మరియు నోటి ద్వారా శరీరంలోకి ప్రవేశించి శ్వాస వ్యవస్థను ప్రభావితం చేసి ఊపిరితిత్తులను చిన్నాభిన్నం చేసి ఆకస్మిక చావుకు కారణమవుతుంది. దీనిని 11-02-2020 న SARS CoV 2 అని నామకరణం చేసారు. దీనిని 11-03-2020 న WHO ఒక మహమ్మారిగా ప్రకటించింది. మానవ చరిత్రలో సంభవించిన మహమ్మారులలో కెల్లా భయంకరమైన స్పానిష్ ఫ్లూ కన్నా అత్యంత భయంకరమైనది COVID-19. స్పానిష్ ఫ్లూ 5 దఫాలుగా విజృంభిస్తే COVID-19 నేటికి 2 దఫాలను పూర్తిచేసుకుంది. స్పానిష్ ఫ్లూ 3 వ దఫాలో ఎక్కువ మరణాలను కలుగజేస్తే COVID-19 మాత్రం 2వ దఫాలో ఎక్కువ మరణాలను కలుగజేసింది.

అవకాశవాద వ్యాధులు అంటే: మన శరీరంలో గాని, మన చుట్టూ గాని ఎల్లప్పుడూ పాగా వేసి మనలో “రోగనిరోధక శక్తి” తగ్గినపుడు మనకు సోకే వ్యాధులను అవకాశవాద వ్యాధులు అంటారు. రోగనిరోధక శక్తి అనునది స్వాభావికంగాను మరియు ఆర్జితంగాను కలుగుతుంది. ఇది వ్యక్తులందరిలో ఒకేవిధంగా ఉండదు. రోగనిరోధక శక్తి అనునది మన శరీరంలో గల ఒక అద్భుతమైన “రోగనిరోధక వ్యవస్థ” వలన కలుగును. రోగనిరోధక వ్యవస్థ అనునది మన దేహాన్ని కాపాడే ఒక “రక్షణ దేవత” లాంటిది. రోగనిరోధక వ్యవస్థ ప్రధానంగా మూడు అంచెలుగా ఉంటుంది. చర్మము, తుమ్మడం, శ్లేష్మము, లాలాజలము, స్వేదము, జర్ర రసం, కన్నీరు, శైలికలు, నాసికలలో గల వెంట్రుకలు మొదలగునవి మొదటి అంచె క్రిందకు వస్తాయి. భక్షక కణాలు, జ్వరము, వాపు, ఇంటర్ ఫెరాన్ లు రెండవ అంచెలో భాగం. రక్షక కణాలు, ప్రతిదేహాలు లేదా యాంటీబాడీలు అనునవి మూడవ అంచెలో నిలుస్తాయి. క్షయ [TB] అనునది అవకాశవాద వ్యాధికి ఒక చక్కని ఉదాహరణ. ప్రతి వ్యక్తి లోనూ క్షయ కారక బాక్టీరియా ఉంటుంది. గోర్లు, వెంట్రు కలకు తప్ప ఇది ఇతర అన్ని అవయవాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. అందువల్లనే శిశువు జన్మించిన 24 గంటల లోపు క్షయ వ్యాధికి సంబంధించిన BCG టీకాను ఇస్తారు. అంతేందుకు, AIDS రోగులకు మొట్టమొదట సోకే అవకాశవాద వ్యాధి TB యే. టైఫాయిడ్, E. coli వల్ల సోకే అతిసార వ్యాధి అవకాశవాద వ్యాధులకు మరికొన్ని ఉదాహరణలు. చాలా సందర్భాల్లో మనకు ఉపకారం చేసే జీవులే అపకారులుగా మారి వ్యాధులను కలుగజేస్తాయి ఉదా: E. coli అను బాక్టీరియా.

కోవిడ్ - 19 - అవకాశవాద వ్యాధులు: సాధారణంగా ఏదైనా వ్యాధి సోకినప్పుడు దాని తదనంతర పర్యవసానాలు చాలా తక్కువ. కాని కరోనా సోకిన రోగికి మాత్రం అవకాశవాద వ్యాధులు సోకే ప్రమాదం అత్యధికం. ఇది కొన్నిసార్లు ప్రధాన వ్యాధి కన్నా ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తున్నది. కోవిడ్ 19 సోకిన మధుమేహ వ్యాధిగ్రస్తుల వంటి రోగనిరోధక శక్తి

లోపించిన వ్యక్తులలో మరియు కరోనా నివారణకు స్థైర్యాన్ని వాడిన వారికి ఈ వ్యాధులు సోకే అవకాశం లేదా ప్రమాదం చాలా ఎక్కువ. కరోనా నుండి కోలుకున్న రోగులలో నేటివరకు ఈ క్రింది అవకాశవాద వ్యాధులను గుర్తించారు.

బ్లక్ ఫంగస్ లేదా మ్యూకార్ మైకోసిస్: ఇది “మ్యూకార్ ఆంఫీబయోరం” అను శిలీంధ్రం వల్ల కలుగుతుంది. ఇది చాలా అరుదైన మరియు అతి భయంకరమైన వ్యాధి. చర్మం నల్లబడటం, శరీరంపై పుండ్లు ఏర్పడటం, జ్వరం, వాపు, దగ్గు, వాంతి, తలనొప్పి, కళ్ళు ఉబ్బడం మొదలగు లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. ఇది నేలలో, మొక్కలపై, పశువుల ఎరువులో, ఉల్లి మరియు కుళ్ళిన పండ్లలో ఉంటుంది. దీనిని కర్ణాటకలోని చిత్రదుర్గ జిల్లాలో మొదట గుర్తించారు.

వైట్ ఫంగస్ లేదా కాండిడియోసిస్: ఇది “కాండిడా ఆల్బా” [ఈస్ట్] అను శిలీంధ్రం వల్ల కలుగు తుంది. నోటిలో తెల్లని పుండ్లు ఏర్పడటం, [ఓరల్ థ్రష్] నోటి మూలలు ఎర్రబడి పగలడం[క్రిలోసిస్], నోటిలో దూది వంటి పదార్థం ఉన్న భావన కలగడం, ఆహారాన్ని నమిలినపుడు లేదా మింగినపుడు భాధగా ఉండటం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. దీనిని UP లోని మాపు జిల్లాలో మొదట గుర్తించారు.

ఎల్లో ఫంగస్: ఇది “మ్యూకార్ సెప్టికస్” అను శిలీంధ్రం వల్ల కలుగుతుంది. ఇది సాధారణంగా సరీసృపాలలో, పెంపుడు జంతువులలో కనిపిస్తుంది. దీనిని UP లోని ఘజియాబాద్ లో మొదట గుర్తించారు. ఈ శిలీంధ్రం సోకినప్పుడు ఆకలి మందగించి నిస్తేజం ఆవరిస్తుంది. శుభ్రత లేని, తేమ గల ప్రాంతాలలో ఇది వేగంగా వ్యాపిస్తుంది. ఈ శిలీంధ్రం నిర్మూలనకు చాలా సమయం పడుతుంది. ఆంఫోటెరిసిన్-B అను ఔషధంతో దీనిని నివారించవచ్చు.

గ్రీన్ ఫంగస్ లేదా అస్పర్జిల్లోసిస్: ఇది “అస్పర్జిల్లస్” అను శిలీంధ్రం వల్ల కలుగుతుంది. ముక్కు నుండి రక్తం కారడం, తీవ్ర జ్వరం, బలహీనత, అధికంగా బరువు తగ్గడం ఈ వ్యాధి లక్షణాలు. దీనిని మొట్టమొదటిసారిగా మధ్యప్రదేశ్ లోని ఇండోర్ లో గుర్తించారు.

మంకీ పాక్స్: ఇది ఒక వైరస్ వ్యాధి. చలి జ్వరం, తలనొప్పి, కండరాల నొప్పి, వెన్ను నొప్పి, అలసట, శోషరస కణుపులు ఉబ్బడం ఈ వ్యాధి లక్షణాలు. పైన పేర్కొనబడిన అవకాశవాద వ్యాధులన్నీ భారత దేశం లాంటి ఉష్ణ దేశాలలోనే ఎక్కువగా నమోదు కావడం గమనార్హం.

కోవిడ్ - 19 - అనంతర ఆరోగ్య సమస్యలు: కోవిడ్ సోకి కోలుకున్న తర్వాత అనేక ఆరోగ్య సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ముఖ్యంగా ఊపిరితిత్తులలో ఇడెమా, కాచాభ తొడుగు ఏర్పడటం, మైక్రో థ్రాంబై ఏర్పడటం మరియు ఫైబ్రోసిస్, మాత్రపిండాల ఫోకల్ నెక్రోసిస్ మరియు వాస్కులైటిస్, గుండె యొక్క ఇడెమా మరియు ఎట్రోఫీ, అస్థికండర క్షీణత, రక్తనాళాల పారగమ్యత పెరగడం, రక్తనాళాల్లో రక్తస్పందనం వేగవంతం కావడం, సూక్ష్మ రక్తప్రసరణలో అపసవ్యతలు, చిన్న పేగు వాపు, కొమ్మ గ్రంథి లాంగర్ హాస్ ఫుటికల విచ్ఛిన్నం, కాలేయంలోని కొలాంజియోసైట్ల విచ్ఛిన్నం, బోన్ నెక్రోసిస్[ఎముకల క్షీణత], మెదడులో ఇడెమా మరియు నాడీ కణాల క్షీణత వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.

R – ఫాక్టర్: ఇది కోవిడ్ -19 తీవ్రతను మరియు వ్యాధి వ్యాప్తిని గుర్తించడానికి తోడ్పడుతుంది. ఇది ఒకటి కన్నా తక్కువగా ఉంటే వ్యాధి నియంత్రణలో ఉన్నట్లు లెక్క. ఒకటికన్నా ఎక్కువైతే వ్యాధి నియంత్రణ అదుపు తప్పిందని అర్థం. MARCH -2021లో ప్రారంభమైన కరోనా రెండవ దశలో R – ఫాక్టర్ కొన్ని రాష్ట్రాలలో 4-5 వరకు చేరడాన్ని నిర్ధారించారు.

కోవిడ్ - 19 - నివారణ మార్గాలు: కరోనా వైరస్ "యాంటిజెనిక్ షిఫ్ట్" మరియు "యాంటిజెనిక్ డ్రిఫ్ట్" అను పద్ధతుల ద్వారా ఎల్లప్పుడూ ఉత్పరివర్తన చెందుతూ తన రూపాన్ని ఎప్పటికప్పుడు మార్చుకుని మరింత బలంగా మరియు వేగంగా విజృంభిస్తున్నది. పైగా కరోనా వ్యాధికి సరైన చికిత్స కూడా లేదు. కావున కోవిడ్ కు చికిత్స కన్నా నివారణే ఉత్తమ మైన మార్గం. వ్యక్తిగత శుభ్రత మరియు వ్యక్తుల మధ్య కనీసం ఒక మీటరు భౌతిక దూరం పాటించడం, N -95, N -99, K-95 లేదా సర్జికల్ మాస్క్ ను తప్పనిసరిగా ధరించడం, చేతులను సబ్బు లేదా హ్యాండ్ వాష్ తో తరచుగా కడుక్కోవడం, నీరు అందుబాటులో లేనపుడు చేతి శుభ్రతకు శానిటైజర్ ను వాడటం, సమతుల్యహారాన్ని భుజించడం, సరియైన నిద్ర, సరైన వ్యాయామం/యోగా లేనపుడు చేతి శుభ్రతకు శానిటైజర్ ను వాడటం, సమతుల్యహారాన్ని భుజించడం, సరియైన నిద్ర, సరైన వ్యాయామం/యోగా

చేయడం, దగ్గినప్పు లేదా తుమ్మినప్పుడు చేతి రుమాలును ముఖానికి అడ్డుపెట్టుకోవడం, కరోనా సోకిన రోగిని కనీసం 14 రోజులు ఇసోలేషన్ లో ఉంచడం. విదేశాలనుండి లేదా ఇతర ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన వారిని క్వారంటైన్ లో ఉంచడం. వృద్ధులను మరియు చిన్న పిల్లలను రివర్స్ ఐసోలేషన్ లో ఉంచడం. మధుమేహం, అధిక రక్తపోటు, కేన్సర్, COPD, దీర్ఘకాలిక కాలేయ మరియు మూత్రపిండ వ్యాధులు వంటి కో-మర్బిడిటీస్ గల వారి ఆరోగ్యంపై అధిక శ్రద్ధ వహించడం, T - జంక్షన్ [కళ్ళు, ముక్కు, నోరు] ను తాకకుండా ఉండడం. కోవిడ్ ప్రవర్తనను పాటించడం, కోవిడ్ SOP పాటించడం తప్పనిసరి. టీకాలను ప్రతి ఒక్కరూ తప్పనిసరిగా వేయించుకోవడం మొదలగునవి ఖచ్చితంగా పాటిస్తే, ప్రతి ఒక్కరూ తమ వంతు భార్యతను సక్రమంగా నిర్వహిస్తే కోవిడ్ నివారణ నల్లేరుపై నడకే అవుతుంది కదా.

కోవిడ్ - 19 చికిత్స : కోవిడ్ - 19 చికిత్సకు హైడ్రాక్సీ క్లోరోక్విన్, రెమిడెసివిర్, ఫ్లవిపిరావిర్, మెల్నా పిరావిర్, 2,4 DG. వంటి ఔషధాలను ఉపయోగిస్తారు. ఇటీవల కాసిరివిమాబ్, ఇమిడివిమాబ్ వంటి అంటీబాడీలతో కూడిన కాక్టెయిల్ ఔషధాలను కూడా ఉపయోగిస్తున్నారు.

సర్వేజనా సుజనో భవంతు... సర్వే సుజనా సుఖనోభవంతు.

డి. వెంకటేశ్వర రావు
అధ్యక్షులు,
రసాయనశాస్త్రవిభాగం

రసాయన పదార్థాలను సురక్షితంగా తొలగించడం (Safe Disposal)

విద్యాసంస్థలుచేసే కొన్ని కార్య కలాపాల వల్ల కాలుష్యం ఏర్పడుతుంది.అందువల్ల అధ్యాపకులు మరియు విద్యార్థులకు మార్గదర్శకాలకు కట్టుబడి ఉండాలని మరియు కెమిస్ట్రీ ల్యాబ్ నుండి తక్కువ మొత్తంలో పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని కలుగ జేసే విధానాలు, రసాయన భద్రత మరియు సురక్షితమైన విధంగా కెమిస్ట్రీ ల్యాబ్ లలో మంచి పద్ధతులను అనుసరించి తొలగించడం. రసాయనాల మరియు విద్యార్థుల భద్రత పట్ల కెమిస్ట్రీ ప్రయోగశాలను ఉపయోగించే ఉపాధ్యాయుడు బాధ్యత వహించాలి.

రసాయనాల సురక్షిత నిర్వహణ:

తరగతి గదిలో లేదా ప్రయోగశాలలో రసాయనాల సురక్షిత నిర్వహణకు ఉపాధ్యాయుడికి తగిన జ్ఞానం ఉండాలి మరియు భద్రతా ప్రమాణాల పరంగా వారు ఏ హానికరమైన పరస్పర చర్య చేయగలరో మరియు వాటిని ఎలా సురక్షితంగా పారవేయవచ్చో, ప్రతి రసాయనానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని ఇచ్చే MSDS గురించి ఉపాధ్యాయులు మరియు విద్యార్థులు తప్పక తెలుసుకోవాలి. MSDS అంటే మెటీరియల్ సేఫ్టీ డేటా షీట్లు. ఈ సమాచారం ప్రతి రసాయనాన్ని నిల్వ చేసే కంటైనర్ లేబుళ్ళపై మరియు వెబ్సైట్లలో రసాయన కేటలాగ్ లో లభిస్తుంది. మెటీరియల్ సేఫ్టీ డేటా షీట్ (MSDS) అనేది సంభావ్య ప్రమాదాలు (ఆరోగ్యం, అగ్ని, రియాక్టివిటీ మరియు పర్యావరణం) మరియు రసాయన ఉత్పత్తితో ఎలా సురక్షితంగా పని చేయాలనే దానిపై సమాచారాన్ని కలిగి ఉన్న ఒక పత్రం. పదార్థం యొక్క ప్రమాదాలకు సంబంధించిన ఉపయోగం, నిల్వ, నిర్వహణ మరియు అత్యవసర విధానాలపై సమాచారం కూడా ఇందులో ఉంటుంది. MSDS అనేది పదార్థం తయారీదారు లేదా సరఫరాదారుచే తయారు చేయబడుతుంది. MSDS లేబుల్ కంటే పదార్థం గురించి చాలా ఎక్కువ సమాచారం ఇస్తుంది. ఇది ఉత్పత్తి యొక్క ప్రమాదాల గురించి మరియు ఉత్పత్తిని సురక్షితంగా ఉపయోగించడం గురించి సమాచారాన్ని ఇస్తుంది. రసాయనాలు పారవేయడం పర్యావరణానికి మరియు ఆరోగ్యానికి ప్రమాదకరం. ఉపాధ్యాయులు మరియు విద్యార్థులు భద్రతా చర్యలను అనుసరించి రసాయనాలను ఉపయోగించాలి. రసాయన ఆవిర్భూ విద్యార్థులకు మరియు ఉపాధ్యాయులకు కూడా ప్రమాదకరం. కొన్ని రసాయనాలు కార్బినోజెనిక్ అవి... బెంజీన్, H_2S , కాడ్మియం, నికెల్. రసాయనాలు మానవులు, జంతువులు, మొక్కలు మరియు పర్యావరణ కాలుష్యానికి కారణమవుతాయి. కాబట్టి ఉపయోగించిన మరియు వృధా చేసే రసాయనాలను పారవేసేందుకు ల్యాబులు భద్రతా చర్యలు తీసుకోవాలి. కెమిస్ట్రీ ల్యాబ్ లలో కాలుష్యం తగ్గించడం, పునర్వినియోగం మరియు రీసైకిల్ విధానాలు అవలంబించాలి.

తగ్గించండి: (Reduce)

రసాయనాలు మరియు కారకాలను తక్కువ మొత్తంలో వాడాలి. ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతులను కూడా అవలంబించవచ్చు. గుణాత్మక విశ్లేషణలో మనం పెద్ద పరీక్ష గొట్టాలను (Test Tubes) వాడటం మానేయవచ్చు మరియు సెమీ మైక్రో ఎనాలిసిస్ చిన్న టెస్ట్ ట్యూబ్ మరియు గాడి పలకలను (Grooves) ఉపయోగించడాన్ని ప్రోత్సహించాలి.

స్వాట్ టెస్టింగ్ ఉపయోగించబడుతుంది, ఇది ఈ కారకాల యొక్క కనీస మొత్తాల వాడకాన్ని కూడా తగ్గిస్తుంది. గాడి పలకలపై, వాట్యాన్ ఫిల్టర్ పేపర్ పై మరియు రియాజెంట్ రకాన్ని బట్టి కాటన్ వస్త్రంపై కూడా స్వాట్ చేయవచ్చు.

పునర్వినియోగం: (Reuse)

ఒక ప్రయోగం యొక్క రసాయనాలు, కారకాలు మరియు ఉత్పత్తులను మరొకటి ప్రారంభ పదార్థంగా ఉపయోగించవచ్చు. రసాయనాలను సింక్ లేదా డస్ట్ బిన్ లో పోయడం లేదా వాటిని నమూనా పైల్ లో ఉంచడం చేయవద్దు. విద్యార్థులు తయారుచేసిన రసాయనాలను ఒకే సీసాలో సేకరించి, వాటిని సరైన లేబుల్ తో సీసాలో భద్రపరచాలి. వాటిని స్వేదనం లేదా స్పటికీకరణ ద్వారా శుద్ధి చేయవచ్చు. ఒక బ్యాచ్ విద్యార్థులచే ప్రయోగశాలలో తయారుచేసిన ఏదైనా అకర్షన ఉప్పు (Inorganic Salt) ను మరొక బ్యాచ్ విద్యార్థులకు కేటయాన్ మరియు అనయాన్ విశ్లేషణ కోసం ఇవ్వవచ్చు. విశ్లేషణ కోసం కేటయాన్ మరియు అనయాన్ కోసం తాజా ఉప్పు (Fresh Salt) ఇవ్వడం కంటే, ఉపయోగించని రసాయనాలను ఇవ్వాలి. ఉపయోగించని రసాయనాలను లేబుల్ చేసిన జాడిలో తరువాత టైట్రేషన్ ప్రయోగానికి నిల్వ చేయాలి. టైట్రేషన్ కోసం వాటిని ఇతర బ్యాచ్ లలో తిరిగి ఉపయోగించవచ్చు.

రీసైకిల్ (Recycle)

స్వేదనప్రక్రియ ద్వారా సేంద్రీయ ద్రావణాలను రీసైకిల్ చేయవచ్చు. పాత సీసాలలోని రసాయనాలను తిరిగి స్పటికీకరించవచ్చు మరియు స్వేదనం చేసి వాడవచ్చు. ప్లాస్టిక్ లేదా విరిగిన గాజు ఉపకరణాలు మరియు సీసాలను డస్ట్ బిన్ లో వేయవద్దు. రసాయన వ్యర్థాలను సురక్షితంగా పారవేయాలి. కొన్ని రసాయనాలను పెద్ద మొత్తంలో నీటి ద్వారా తొలగించవచ్చు. ఉదా: ఆల్కహాల్స్, హైపోక్లోరైట్ సాల్యూషన్స్, అకర్షన లవణాలు ఎరువు జాబితా (Red List) లోని పదార్థాలు ఎప్పుడూ డ్రైనేజీలోకి పంపవద్దు. ఉదాహరణలు: సైనై , మినరల్ ఆయిల్స్ మరియు ఫ్లెట్రో కాంపౌండ్స్, ఆర్గెనిక్, బేరియం, కాడ్మియం, కోబాల్ట్, సీసం, పాదరసం, యురేనియం మొదలైనవి.

భస్మీకరణం (Incineration) ద్వారా సేంద్రీయ ద్రావణాలను తొలగించడం:

ఈ పద్ధతిలో పారాఫిన్, మినరల్ ఆయిల్, హాలోజనేటెడ్ సేంద్రీయ ద్రావణాలు, సేంద్రీయ వ్యర్థాలను కాల్చి బూడిద చేయాలి. డిస్పాసిల్ ప్లాంట్ ద్వారా అకర్షన ద్రావణాలను తొలగించాలి. ఈ ప్లాంట్ లో వ్యర్థ ఆమ్ల ద్రావణం, వ్యర్థ క్షార ద్రావణంను అవక్షేపం మరియు తటస్థీకరణ చర్యల ద్వారా వ్యర్థ ద్రావణాలను తొలగించవచ్చు. బయోడిగ్రేడేషన్ లో ఫిల్టర్ పేపర్ ను మరియు వాట్యాన్ పేపర్స్ తొలగించాలి. 3 R's (Reduce, Reuse, Recycle) సూత్రాన్ని అవలంబించాలి. అంటే ఉపయోగించాల్సిన రసాయనాల పరిమాణాన్ని తగ్గించడం, వ్యర్థ రసాయనాలను తిరిగి ఉపయోగించడం మరియు సరైన రీసైకిలింగ్ పద్ధతులను అవలంబించడం.

జ. రవీందర్,
అధ్యక్షులు,
అర్థశాస్త్రవిభాగం

ప్రణాళికా సంఘం

సుమారు 250 సంవత్సరాల బ్రిటిష్ పాలన ప్రతికూల పరిస్థితులను అధిగమించడానికి భారత ప్రభుత్వం అనుసరించిన పదునైన వ్యూహమే ప్రణాళికా సంఘం. 1929 – 1930 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రభావం చూపిన గొప్ప ఆర్థిక మాంద్యం ప్రభావం నుండి బయటపడిన రష్యా ఆర్థిక విధానాల ప్రేరణతో మొలకెత్తిన అభివృద్ధి ఆధారం ప్రణాళికా సంఘం. ప్రణాళికా సంఘం రాజ్యాంగబద్ధ మరియు చట్టబద్ధమయిన సంస్థ కాదు. దీనిని భారత ప్రభుత్వ క్యాబినెట్ తీర్మానంతో మార్చి 15, 1950 సంవత్సరములో ఏర్పాటు చేశారు. దీని ముఖ్య ఉద్దేశ్యం దేశంలోని వనరుల సద్వినియోగం ద్వారా ఉత్పత్తిలో విప్లవాత్మకమైన పెరుగుదల సాధించి సమాజంలో సత్వరమే ప్రతీ పౌరునికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పిస్తూ జీవన ప్రమాణాలను పెంపొందించటం. మరో విధంగా దేశంలో నిక్షిప్తమై ఉన్న సహజ వనరులను గుర్తిస్తూ, కొరతగా ఉన్న వనరులను వృధా కాకుండా, దేశ ప్రాధాన్యాలకు అనుగుణంగా తగు ప్రణాళికలను రూపొందిస్తూ అత్యంత ఫలవంతమైన మరియు సంతృప్తికర వనరుల వినియోగాన్ని చేపట్టడం.

నిర్మాణం

ప్రణాళికా సంఘం అధ్యక్షుడుగా భారత ప్రధాని వ్యవహరిస్తారు. ఇది పూర్తిగా జాతీయాభివృద్ధి సంస్థ (NDC) మార్గదర్శనంలో పనిచేస్తుంది. ప్రధానమంత్రి సంఘ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహిస్తారు. ఉపాధ్యక్షులుగా ఒకరిని ప్రభుత్వం నియమిస్తుంది. ఇతడు కార్యనిర్వాహక అధికారి. ప్రణాళికలను రూపొందించడం, మంత్రివర్గానికి సమర్పించడం ఇతని ముఖ్య బాధ్యత. ఇతనిని మంత్రివర్గం నియమిత కాలానికి కాబినెట్ మంత్రి హోదాతో నియమిస్తుంది. ఇతడు మంత్రివర్గ సమావేశాలలో పాల్గొనే హక్కు ఉంటుంది కాని ఓటు వేసే అధికారం లేదు. కొంతమంది కేంద్ర మంత్రులు కొంతకాలానికి సభ్యులుగా ఉంటారు. ఎక్స్-అఫీషియో సభ్యులుగా ఆర్థిక, ప్రణాళికా మంత్రిత్వ శాఖల మంత్రులు ఉంటారు.

ప్రణాళికా సంఘం – విధులు

1. దేశంలోని మూలధనం, సహజవనరులు మరియు మానవ వనరులను సాంకేతిక నిపుణులను అంచనా వేసి, దేశ నిర్మాణానికి గల అవకాశాలను అధ్యయనం చేయడం.
2. దేశంలో గల వనరుల సద్వినియోగానికి ప్రణాళికలను రూపొందించడం.
3. వివిధ అభివృద్ధి స్థాయిలను నిర్వచించినవనరులను కేటాయించి ప్రణాళికలను అమలు చేయడం.
4. ఆర్థికాభివృద్ధిని అడ్డుకునే సాంఘిక, రాజకీయ అవరోధాలను తొలగిస్తూ, ప్రణాళికను అమలు పరచడం.
5. ప్రణాళికల పురోభివృద్ధికి అవసరమైన యంత్రపరికరాలను సమీకరించడం.
6. ప్రణాళికల అమలును ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షిస్తూ అవసరమైన సూచనలు చేయడం.

ప్రణాళికా సంఘం – పనితీరు

మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక 1951 లో మొదలయింది. ఈ పరంపర మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 1965 వరకు కొనసాగింది. ముఖ్యంగా ఈ మూడు ప్రణాళికల కాలంలో వివిధ రంగాలను ఎన్నుకొని లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకొని సరైన ఫలితాలను రాబట్టడం జరిగింది. తర్వాత పాకిస్థాన్ తో యుద్ధం, రెండు సంవత్సరాల కరువు పరిస్థితుల వలన పంచవర్ష ప్రణాళికలకు విరామం వచ్చింది. ఆసమయంలో వార్షిక ప్రణాళికలను అమలుపరిచి నూతన వ్యవసాయ వ్యూహంతో ఆహార ధాన్యాల స్వయం సమృద్ధిని సాధించడం జరిగింది. 1969 నుండి 1990 వరకు ఏడు ప్రణాళికలను రూపొందించి, 1990లో గల రాజకీయ పరిస్థితుల దృష్ట్యా మరో రెండు సంవత్సరాల కాలానికి వార్షిక ప్రణాళికను అమలు చేసింది. 1991 లో ప్రభుత్వం అనుసరించిన ఆర్థిక విధానాల దృష్ట్యా ఇంత వరకు అనుసరించిన ప్రభుత్వ రంగ విస్తరణ నుండి వైదొలిగి సూచనాత్మక ప్రణాళికా రచనకు మొగ్గు చూపింది. 2012 సంవత్సరంలో రెండు మరుగుదొడ్ల నవీకరణకు సుమారు 35 లక్షల రూపాయలను ఖర్చుచేయడం, దేశంలో రోజుకు రూ.27 ఖర్చు చేసే పౌరులు పేదవారు కాదని సూచించడం ద్వారా ప్రణాళికాసంఘం అభాసుపాలయింది. తర్వాత జరిగిన వివిధ రాజకీయ పరిణామాల దృష్ట్యా ప్రణాళికా సంఘం అంతరించి 2014వ సంవత్సరంలో 'నీతి ఆయోగ్' ఏర్పాటు అయింది.

డా. కె. జ్యోత్స్న ప్రభ
ప్రిన్సిపాల్

వెలుగు రేకల వేళ్ళు

ఎప్పటిలాగే ఇన్విజిలేషన్
సూర్యచంద్రులను పోగొట్టుకొన్న
ఆకాశంలాంటి ముఖంతో ఆ అమ్మాయి
ఆమె కోసం ఓ ప్రత్యేక గది
ముత్యాలు జలాజలా రాలుతున్నట్లు
ఆమె చెప్పుంది
ఆ ముత్యాలను అక్షరాలుగా మార్చి
మరో అమ్మాయి రాస్తుంది
దూరంగా కిటికీలో నుంచి
ఆకులు రాలిన ఓ మోడు
అయినా కొమ్మల చివర్లో ఆశల చిగుళ్ళు
చేతనత్వానికెత్తిన పతాకాల్లా ఆమె వేళ్ళు
ఎన్ని రాత్రుళ్ళు ఎన్ని కారు బీకటి పగళ్ళు
చుక్కల యంత్రాన్ని వెలిగించినాయో
వెలుగురేఖలు తొడుక్కున్న ఆమె వేళ్ళు
ఎన్ని శబ్దాలు ఎన్ని ధ్వనులు
అక్షరాకృతి సంతరించుకున్నాయో
ఎన్ని లుప్తవర్ణాలు
సప్తవర్ణాలై ఆమె స్వరంలో పలికినాయో
అరగంట ఆలస్యంగా అయిపోయింది పరీక్ష
చూస్తున్నానామెను అలా..
ఆకారంగా నిలిచిన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని
లోకాన్ని వెలిగించే నవయువ చైతన్యాన్ని
ఆదర్శంగా ఒదిగిన అభ్యుదయ గీతికను
కళ్ళుండీ చూడలేని అజ్ఞానులకు
కనువిప్పు కలిగిస్తున్న వెలుగు పాఠాన్ని
మరో తరానికి మార్గదర్శనం చేస్తున్న మాట మయూఖాన్ని
కువ కువ వెలుతురు జల్లు కురిపిస్తున్న తొలి వేకువను.

జి. హుదయరాజు
సహాయ ఆచార్యులు,
ఆంగ్ల విభాగం

నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు

నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు
దేవుణ్ని చూసాను కనుక
నేను బ్రతికే ఉన్నాను
ఆ దేవుడు తను చస్తూ నన్ను బ్రతికించాడు కనుక
అగాధంలోకి నేను అచేతనంగ పడిపోతున్నప్పుడు
నా చేయి పట్టి పైకి లాగిన
తెల్లని వస్త్రాలు ధరించిన దేవుణ్ని చూసాను గనుక
నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు
ప్రపంచమంతా భయంతో వణికిపోతున్నా
నేను ఆదమరిచి నిద్ర పోతున్నాను
నాకు ఏమి కాకుండా కంచు కోటగా నిల్చున్న దేవుణ్ని చూసాను కనుక
నా హోదా, ఆస్తి, అంతస్తు నిశ్చయైజనం అయినప్పుడు
అమ్మగా, నాన్నగా, గురువుగా, స్నేహితునిగా
నా భుజం తట్టి ధైర్యం చెప్పిన
లేత ఆకుపచ్చ రంగు వస్త్రాలు ధరించిన దేవుణ్ని చూసాను గనుక
నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు

నా కుటుంబంతో నా ఇంట్లో ప్రశాంతంగా గడుపుతున్న
నీకెందుకు శ్రమ నేను సేవలందిస్తా అంటూ
తన కుటుంబాన్ని తన ఇంటిని మరచిన
నారింజ రంగు వస్త్రాలు ధరించిన దేవుణ్ని చూసాను గనుక
నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు
విషవలయంలా కరొనా చుట్టు ముట్టినప్పుడు
మువ్వన్నెల పతాకమే మూర్తిభవించిన మానవత్వమై
త్రివిధ దళాలుగా ప్రాణాలకు తెగించి యుద్ధం చేస్తున్న
డాక్టర్లు, వైద్య సిబ్బంది
పోలీస్ సిబ్బంది
పారిశుధ్య సిబ్బంది
మీలోనే దేవుణ్ని చూస్తున్నాను
అందుకే
నేను నాస్తికుణ్ణి కాదు
దేవుణ్ని చూసాను కనుక

డా. చింతల రాకేష్ భవాని
సహాయ ఆచార్యులు
తెలుగుశాఖ

స్నేహ సంగీతం

ఏ జన్మలోనో
ఒక్క తల్లి కడుపులో పుట్టి
విడిపోయి ఉంటారేమో

ఏడేడు జన్మల
దాగుడుమూతలో
ఎడబాటు చీకట్లు తొలగి
ఈ జన్మలోనే కలసి ఉంటారేమో

బాల్యానికి
స్నేహం స్నేహమే తప్ప
లావాదేవి కాదు
స్వార్థం సగటు శాతమైన
ఏ కోశానా తొంగిచూడని
నిర్మలాకాశం అది

తన ప్రాణప్రదమైన
స్నేహితుని చూసినప్పుడు
ఏ పురాస్కృతుల మధుర భావనలో
హృదయ సీమంతా
వీణలు మీటుతాయి

దారి దారంతా
ఎన్ని పూల వసంతాలో
పాలవెన్నెలో విరిసే
మల్లెపూల మకరందాలో
స్నేహితులు కలిసినప్పుడల్లా
పరిసరాలలో
జన్మజన్మల మర్మ సంగీతం
మార్మోగుతూనే ఉంటుంది

జి. ప్రవీణ్ కుమార్
లెక్చరర్, ఆంగ్లవిభాగం

ఏది వైరస్?

కంటికి కనిపించని కరోనా నా? లేదా కళ్లు మూసుకున్న మనిషా?
మనిషే కదా....
ద్వేషపూరిత భావజాలాన్ని, తప్పుడు సమాచారాన్ని
క్షణంలో ఖండాలు దాటించే వైరస్.....
మనిషే కదా....
మత విద్వేషాలను, కుల నిర్ద్వేషాలను
అగ్ని రాజుకున్న అడవికన్నా వేగంగా వ్యాప్తిచేసే వైరస్...
మనిషే కదా....
అంతర్జాలం ద్వారా క్షణంలో విశ్వమంతా
విషాన్ని, వైశమ్యాన్ని విరజిమ్మే వైరస్.....
అవలోకిస్తే
ఆరోగ్యాన్నే హరిస్తుందేమో కరోనా
కాని ఆలోచనని, అభిమతాన్ని
అరమరికలు లేని సమైక్య జీవనాన్ని
హరిస్తుంది మన అనాలోచిత ప్రవర్తన
మరి ఏది వైరస్?
కంటికి కనిపించని కరోనా నా? లేదా కళ్లు మూసుకున్న మనిషా?

కె. వినయ్ కుమార్
జూనియర్ అసిస్టెంట్

సామెతలు – నాడు నేడు

1. ఇల్లు అలుకగానే పండుగ అవుతుందా? – బండలు కడుగంగనే పండుగ అవుతుందా?
2. ఇంటింటికీ మట్టిపాయ్యే – ఇంటింటికీ సిలిండర్ స్టావ్వే
3. నవ్వు నాలుగు విధాల చేటు – నవ్వు నాలుగు విధాల మేలు
4. బతకలేని వాడు బడి పంతులు – బతక నేర్చిన వాడు బడిపంతులు
5. కలిసి ఉంటే కలదు సుఖం – దూరం పాటిస్తేనే ఆరోగ్యం
6. మూడు పప్పులు ఆరు కాయలు – మూడు షేర్లు ఆరు చాట్లు
7. ధనం మూలం ఇదం జగత్ – గూగుల్ యుగం ఇదం జగత్
8. పుస్తకం హస్త భూషణం – సెల్ ఫోన్ నిత్య వీక్షణం
9. నారు పోసిన వాడు నీరు పోయడా? – సిమ్ వేసిన ప్రియడు రీచార్జ్ చేయించడా?
10. అడుసు తొక్కనేల కాలు కడగనేల? – మిస్డ్ కాల్ ఇవ్వనేల స్విచ్‌ఆఫ్ చేయనేల
11. సామ్మొక్కడిది సోకొక్కడిది – మెసెజ్ పంపేవాడొకడు ఫార్వర్డ్ చేసేవాడొకడు
12. ఆరిపోయే దీపానికి వెలుగెక్కువ – ఫేస్ బుక్ ప్రచారానికి లైక్ లెక్కువ

స్వప్న,

బి.కాం. తృతీయ

పెహచాన్ (కథ)

తనను చూడగానే ఎవరో ఆత్ములను చూసినట్టు అనిపించి ముందుకు వెళ్లి చూసాను. నిజమే తను నా స్నేహితురాలు రజియా. “అరె రజియా! నువ్వేంటి? ఇక్కడ? ఇలా? ఏం చేస్తున్నావు? ఎలా ఉన్నావు? మీ వారు, మీ పిల్లల్లు ఎలా ఉన్నారు?” అంటూ జవాబు చెప్పడానికి కూడా సమయం ఇవ్వకుండా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాను.

తను, నేను కలిశానని సంతోషించాలో, తన బాధలు చెప్పుకొని ఏడవాలో తెలియని అయోమయంలో ఒక చిన్న చిరు నవ్వు నవ్వి “హా.. నేను బాగానే ఉన్నాను. ఇక్కడే పక్కనే మా ఇల్లు” అంటూ చూపించింది.

“ఏంటి రజియా నువ్వు ఇలా ఇక్కడ ఏం చేస్తున్నావు?” అని అడగగానే తన బాధలను కప్పి పుచ్చడానికి చిన్న చిరు నవ్వు నవ్వి, “నేను ఇప్పుడు ఇక్కడే సేల్స్ గర్ల్ గా పని చేస్తున్నాను. అంతే కాదు నేను తయారు చేసిన డిజైన్స్ కూడా ఈ షాపు లోనే అమ్ముతాను” అని చెప్పింది రజియా.

ఆశ్చర్యంతో “ఏంటే నువ్వు చెప్పేది? ప్రేమించిన భర్త, అమ్మా నాన్నల్లాంటి అత్తా మామా, బంగారం లాంటి పిల్లలు, వాళ్ళందరిని వదిలి ఏం సాధించాలని ఈ పని చేస్తున్నావు?” అని కాస్త కోపంగానే అన్నాను.

“నిజమే అందరూ ఉన్నారు. అందరూ నన్ను ప్రేమించే వారే? అందరి భవిష్యత్తుకు నేను కావాల్సి. మరి నా భవిష్యత్తు ఏమైంది? ఎక్కడుంది నా భవిష్యత్తు” అని నన్ను ప్రశ్నించింది రజియా. “నువ్వు ఎవరు? అని అడిగితే నేను ఏం చెప్పాలి?” అని ప్రశ్నించింది.

“ఏంటే నువ్వు అనేది? ఏం మాట్లాడుతున్నావు? నువ్వు ఎవరేంటి? మీ వారికి భార్యవి. మీ అత్తా మామకు కోడలివి. మీ పిల్లలకు అమ్మవు. ఇంకేం కావాలి నీకు. ఇది కాదా నీ భవిష్యత్తు” అని ఆగిపోయాను.

“ఏంటి? ఎప్పటి నుండో ఇదే జరుగుతుంది. నువ్వెవరు? అంటే ఒకరి కూతురుననో, ఒకరి భార్యననో, ఒకరి తల్లిననో మాత్రమే చెప్పుకోవాలా? నా కంటూ పేరుండదా? నాకంటూ ఒక మనసుండదా” అని తను అడిగిన ప్రశ్నలకు ఏం చెప్పలేక నిలబడి పోయాను.

“అసలేమైంది? మీ వారేమైనా అన్నారా? అనడానికి అవకాశమే లేదే! నిన్ను ప్రేమించి మరి పెళ్లి చేసుకున్నారు కదా!” అని విచారించసాగాను. తను చిన్నబోయిన గొంతుతో “అవును, నిజమే ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకున్నాను. నాకు ఎలాంటి లోటు లేదు. కాని నాకు నేను కనిపించట్లేదు. ఒకప్పుడు ఎన్నో కలలతో జీవితం ప్రారంభించాను. కాని విక్రమ్ కి నేను బయటికి వచ్చి పని చేయడం ఇష్టం లేదు. అలా అని నా మీద ప్రేమ లేదని కాదు. భార్య బయటికి వెళ్లి పని చేస్తుంది అంటారన్న చిన్న భయం మా ఆయనకి. తనపై ఉన్న ప్రేమతోనే ఇన్ని రోజులు నన్ను నేను చూసుకోకుండా వెన్నెలకు మబ్బులు కమ్మినట్లుగా నా ఆశలకు బాధ్యతలను అడ్డు పెట్టాను. ఇక నా వల్ల కాదు. అందుకే ఇలా...” అంటూ ఏడుపు మొదలు పెట్టింది.

ఒకసారి అందర్నీ ఒప్పించవచ్చుగా అన్నట్టు చూసాను. అసలెవరికీ తాను పని చేయడం ఇష్టం లేదన్నట్టు తన చూపులు చెప్తున్నాయి.

“ఇప్పుడు ఇక్కడ బాగానే ఉందా?” అని అడిగాను.

“ఇష్టంతో ఉంటే పెంకుటిల్లినా వైకుంఠపురం లా ఉంటుంది. ఇప్పుడు నేను నా స్వంతంగా డిజైన్స్ చేసి సేల్స్ చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు బాగానే ఉన్నాన”ని చెప్పింది.

అలా కాస్త సమయం అవగానే నేను బయలుదేరుతానని బయటి వచ్చి నడుస్తూ ఇంటికి చేరుకున్నాను. మనిషిని ఇంట్లో ఉన్నాను కాని నా మనసు రజియా చుట్టే తిరుగుతుంది. మా కాలేజీలో రజియా చాలా అల్లరిగా ఉండేది. రాబోయే జీవితం గురించి ఎన్నో కలలు కనేది. కాని తానిలా ఒంటరిగా మిగులుతుందని ఊహించలేదు. అలా ఆలోచిస్తూనే నిద్రలోకి జారుకున్నాను.

ఉదయం లేవగానే పేపర్లో వార్త. ‘డిజైన్ రంగంలో రాణిస్తున్న రజియా’ అని మహిళల పేజీలో వేశారు. అది చూడగానే ఏదో తెలియని ఉత్సాహం.

తను ముస్లిం కాబట్టి సాధారణంగా వాళ్ళలో ఇంటి నుంచి బయటికి వెళ్లడం తప్పుగా భావిస్తారు. అయినా అందరి దృష్టిలో తనకు అన్నీ ఉన్నాయి. ఇంకా ఏం కావాలని? కాని తను చేసిన పని తప్పు కాదనిపించింది. తన వైపు నుండి చూస్తే...

అందరి దృష్టిలో అది తప్పు కావచ్చు కాని ఒక మనిషి ఆత్మగౌరవం కాపాడుకోవడంలో జరిగిన ప్రయత్నంగా నేను అనుకున్నాను. అప్పుడే నాకనిపించింది రజియా చెప్పింది నిజమే ఆమె వైపు నుండి చూస్తే. అందుకే నా స్నేహితురాలు రజియాకి ఎప్పటికీ చేదోడు వాదోడుగా నిలుస్తాను.

తానుచేసేఈగుర్తింపుప్రయాణంలోగుర్తింపుకోసంజరిగేసంఘర్షణలోఎప్పటికీతోడుంటాను.

(యువతరంగం - 2020 రాష్ట్రస్థాయి పోటీలలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన కథ)

బుజ్జి వీరేష్,
జయస్సీ తృతీయ

మాతృదేవోభవ

అమ్మా నేను నీ కడుపులో ఉన్నప్పుడు
నా ప్రతి కదలికని అపురూపంగా చూసుకున్నావు
నా ఆరోగ్యం కోసం నీ అలవాట్లను మార్చుకున్నావు
నా అందం కోసం కుంకుమపువ్వు చేదును భరించావు
నాకు జన్మనీయడం కోసం నువ్వు పునర్జన్మించావు

నా దీర్ఘాయుషు కోసం ఎన్నో దైవాలకు పూజలు చేసావు
నాకు మంచి బట్టలు కొనడం కోసం కూలి పనులు చేసావు
నాకు జ్వరం వచ్చిందంటే వెయ్యి దేవుళ్ళకీ ముడుపు కట్టావు
నేను ఓ క్షణం కనిపించకపోతే తల్లడిల్లావు
నీకు జ్వరం వచ్చిన నా క్షేమం కోసమే ఆలోచించావు

ఇప్పుడెందుకమ్మ ఎందుకు నాపై ఇంతటి కోపం
ఇంతలా ప్రేమించిన నువ్వే నన్ను వదిలి వెళ్ళావు
ఏడ్చిస్తుందమ్మా ...
ఒక్కసారి కనిపించమ్మ నీ రూపం చూడాలనిపిస్తుంది
చిన్నప్పుడు నీతో ఆడిన ఆటలాడుకోవలనుంది

అమ్మ నువ్వు నన్ను వదిలి వెళ్ళిన...
నువ్వు పంపిన ప్రేమ , అనురాగాలు...
నీ జ్ఞాపకాలు ఎల్లప్పుడూ నాతో నావెంటే ఉంటాయి...

అనురాగ బంధం

అనుశ్రీ,
జయస్సీ, తృతీయ

ఎక్కడో పుట్టి, ఎక్కడో పెరిగి
మూడుముళ్ళతో ఇద్దరం ఒక్కటైన వేళ
శ్రీరస్తు శుభమస్తుంటూ అందరు దీవిస్తున్నా వేళ
ఏడేడు జన్మలకు ఏడడుగులు నడిచిన వేళ
ఎన్ని జన్మలకైన నీవే కావాలంటున్న ఈ వేళ

మచ్చలేని చంద్రుడిని
మనువాడిన శుభవేళ
మాట రాక నా గొంతు
మూగబోయిన సమయాన...
నా మది గదిలో నుంచి వచ్చిన పలుకులు ఇవి...

అలా కలిసి పోయింది మన బంధం
అల్లుకునే అందమైన జీవితంలా...
బతుకంతా చదవాల్సిన ఓ మంచి పుస్తకంలా...

గిల్లికజ్జాల - గిలిగింతలతో
కలహాల - రుసరుసలతో
మరిపాల - మెరుపులతో
విరహాల - ఓదార్పులతో
ప్రణయాల - కవ్వంపులతో..

నీకు నేను నాకు నువ్వు అంటూ మెదలైన ఈ బంధం
ఒకరికి ఒకరు తోడు నీడగా
నీలో నేను నాలో నువ్వే అంటూ కడ దాకా నడవాలి
వేదమంత్రాలతో మూడుముళ్ళతో పడిన
ఈ వివాహబంధం

మీ గుండె గూటిలో బిరకాలం ఉండాలి
మీ తోడునై నీడనై కలకాలం జీవించాలి

ఆగిపోమ్మంటున్నప్రాణం

కదిలి పొమ్మంటున్న కాలం
రెండింటి మధ్య పొట్టు కుదరక
నలిగిపోతున్న జీవితం
నీకు తెలియని నిజమొకటి
నీకై ఎదురు చూస్తున్నది
అది తెలుసుకోవడానికి
నీకు ఈ జీవిత ప్రయాణం
నీ బివరి క్షణం నీకు తెలియజేస్తుంది
మార్చలేని నువ్వు తీసుకున్న నిర్ణయాల ఫలితం
తిరిగి రాలేనిది ఎంచుకున్న దారుల గమ్యం

నా పల్లె

శ్రీజ,

జయస్సీ, తృతీయ

పల్లెటూరండీ పల్లెటూరు
పచ్చపైరుని పైటగట్టే నేల తల్లిని జూడు
చిన్న కొంపల చితికిపోని అనురాగాన్ని జూడు
కాలుష్యం మాయకి లొంగని గాలిని జూడు
పొద్దుపోతే మురిసే రచ్చబండని జూడు

పల్లెటూరండీ పల్లెటూరు
అన్యాయం ఎరగని అడవి బిడల్ని జూడు
వ్యవసాయం చేసి సెమట ముద్దల మనుషుల్ని జూడు
రసాయనాలు కలవని నీళ్ళను జూడు
సందు సందుల విరబూసే అనురగాప్యాయాలను జూడు

పల్లెటూరండీ పల్లెటూరు
పొద్దు పొద్దున్నే లేపే కోడి బృందాన్ని జూడు
తొలకరస్తే పల్లె పూసుకునే మట్టి వాసన జూడు
రాత్రి అయితే మోగే ముచ్చట్ల మోత జూడు

పల్లెటూరండీ పల్లెటూరు
మన్నుగోడల మాయని మనసులు జూడు
రంగు రంగుల ముగ్గులేసే పోరగాలన్ని జూడు
మట్టికుండల వంట చేసే పద్ధతి జూడు
పండగస్తే మెరిసే పచ్చని తోరణాలను జూడు
పల్లెటూరండీ పల్లెటూరు
మముగన్న తల్లి మా పల్లెతల్లి

మా ఊరి మట్టి వాసన

గణేష్,

జి. ఏ., ద్వితీయ.

తాటి కమ్మలు కంప చెట్లతో
మోడు బారిన మా పల్లె
నేడు రంగుల భవనాలతో
కొత్త అభివృద్ధికి శ్రీకారం చుట్టింది..!

గుడ్డి దీపాల చీకటి మా బ్రతుకుల్లో
కరెంటు వీధి లైట్లతో వెలుగులై విరాజిమ్ముతున్నాయ్...!

మా పల్లెలో గేరుగేరుకు సీసీ రోడ్లబ
ఇంటింటికి మంచి నీళ్లయి
మంచి తనానికి మారు పేరై
మారుతుంది మా ఊరు...!

ఎండాకాలం పొద్దు పొడవంగా
బెండ్లుకట్టి మైసమ్మా తల్లికి మొక్కి
మా బింతలబావిలో మా ఊరి పిల్లలు
పగటిపూట చుక్కలై ఈదుతుంటారు...!

మా ఊరి చెరువు
వాన జలాలతో నిండుకొని
సంధ్యవేల సాయంత్రం పొద్దున
సూరీడు పంపిన ఎర్రబీరతో
సింగరంగా ముస్తబైతుంది

అలా చెరువుకట్ట నుంచి చూస్తేగాని
కంటికి కనిపించని "కవరాతి బండ"
కూని రాగాలు ఎత్తుకున్న
చేరువంచు ఊరపీచుక్కలు...!

వేసవి గాలులు పీయక ముందే
మా ఊరి "గజ్జలబండ తాళ్ళల్లా"
ఊట సెలిమోలే తాటికళ్ళు ఉప్పొంగుతుంది

పొద్దుపుకిందంటే ఊరి జనాలు సోయి ఎరుగాక
మాటలు బంగారమైపోతాయ్...!

బతుకు మీద భరోసాతో
ఊరి మీదుగా పోయే పట్నం బస్సుఎక్కి
పొలిమేర అంచున ఉన్న
పంట లచువమ్మా తల్లిని
అన్ని నీవే అని కుటుంబ బరువు బాధ్యతల్ని
తలుసుకొని పోతుంటే కడుపులో కలుక్కుమనేది...!

మళ్ళీ మా ఊరి మట్టి వాసనను తాకి
మనసులో తలుసుకొని
కలెతిరిగిన దోస్తులను కలిసి రావాలని ఉంది....!

నా జీవితానికి హీరో

అనురాగానికి మమకారానికి నిలువెత్తు అద్దం లాంటి వాడు...
బుడిబుడి నడకలు నడిచేటప్పుడు వ్రేళ్ళు పట్టి నడిపించేవాడు...
ఏడ్చేటప్పుడు తల్లిలా లాలించి బుజ్జగించి చందమామను చూపిస్తూ...
గోరుముద్దలు పెట్టే అమ్మ తనం కలవాడు...
ఆడించేటప్పుడు తన ఎదపై సింహాసనం వేసి కుర్చీబెట్టేవాడు...
నిద్రించే సమయంలో జో కొడుతు జోల పాట పాడే మాతృతనం గలవాడు...
బడి ఈడు వయసులో మన పుస్తకాల సంచిని తన భుజానికి వేసుకొని నడిపించేవాడు...
తప్పు దారిలో వెళితే మంచి మార్గాన్ని చూపించే గురువు లాంటివాడు...
నన్ను దేశం గర్వించే స్థాయికి ఎదిగేట్టు చేసేవాడు....
అమ్మ తనాన్ని పూర్తిగా పూర్తిగా అవలీలగా తానై....
నాకు అమ్మ లేని లోటును తీర్చి...
నాన్న స్థానంలో ఉండి నన్ను ముందుకు నడిపిస్తూ....
అను క్షణం నా కోసం కష్టపడుతూ...
ప్రతి క్షణం నా కోసం ఆలోచిస్తూ...
నా పై చదువులకీ తినీ తినక డబ్బులు కూడబెడుతూ...
నా జీవితంలో వెలుగులు నింపాలని ఆరాటపడుతూ...
తన జీవితాన్నే నాకందించిన మహావ్యక్తి మహాన్నతమైన మనిషి
మా అన్నయ్యా

నీ ఊసులు

టి. సందీప్,
జయస్వీ తృతీయ

మాటవో...మౌనానివో...
మనసు పలికే మమతవో...
గీతవో...గేయానివో...
గుడిలో కొలిచే దేవతవో...
స్వప్ననివో...స్వరానివో...
సరిగమపదని లా తాకిడివో...
అందానికే అందాల తారవో...
ఆకాశంలో నిండు చందమామవో...

నా ఊహల ఉనికివో...
నా ఊపిరి శ్వాసవో...
నా గుండె అలజడివో...
నా మాట మౌనానివో...
నా పెదవి బిరు నవ్వువో...
నా మనసు చెక్కిన శిల్పానివో...
నా శ్వాసకు ఊపిరి బిరునామవో...
నా తోడుండే చిరకాల నేస్తానివో...
నా కళ్ళు లోకాన్ని చూస్తున్నాయి...
ఆ లోకంనిండా నీ ఊసులున్నాయి...

ఇది నా దేశం

బి. రవి కుమార్,
జయస్సీ, తృతీయ.

ఇతర దేశాలతో పోలిస్తే -
నా దేశం చాలా గొప్పది ఎందుకంటే...
కుల మతాలకు తావుండదు కానీ -
జాబుల కోసం రిజర్వేషన్లు మాత్రం ఉండాలి
నా దేశం చాలా గొప్పది ఎందుకంటే...
సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు నిలయం కానీ -
నేడు ఏ ఒక్కటి ఆచరణలో ఉండవు
నా దేశం చాలా గొప్పది ఎందుకంటే...
ఉన్న దానిని వదిలేస్తాం కానీ -
దొరకని దాని కోసం ఆరాటపడుతాం
నా దేశం చాలా గొప్పది ఎందుకంటే...
కన్న తల్లికి అన్నం పెట్టరు కానీ -
కట్టుకున్న భార్యకు వస్త్రాభరణలిచ్చును

నా దేశం చాలా చాలా గొప్పది ఎందుకంటే...
స్వదేశీ పండుగలు (గుర్తుండవు) పట్టించుకోము కానీ -
విదేశీ పండుగలను మాత్రం మందు, బిందులతో సెలబ్రేట్ చేస్తాం

అందుకే...
నా దేశం చాలా చాలా గొప్పది అని నేనంటా
మరి మీరేమంటారు మిత్రమా

Updating ప్రేమ కవిత్వం

జగదీష్ కట్ట,
జి.ఎ., ద్వితీయ.

ఏంటో నా చరవాణిలో
నీ బిత్తం చూసినప్పుడల్లా
నా మనసు మౌనమై
వేదనతో రోభిస్తుంది..!

నీ అందాన్ని ఈ దునియాలో
ఏ అప్పురసాలతో పోల్చలేను సుమా..!
మొదటిసారి నీ సొట్టబుగ్గలు సూడగానే
నాకు సూడ ముచ్చటనిపించింది..!

నువ్వు ఎప్పుడెప్పుడా నవ్వుతావాని
కొన్ని వేల క్షణాల తపనతో
ఎదురు చూసిన నా కళ్ళు
కంటిరెప్ప కొట్టకుండా
నా చూపులకు పదునేసి
నీ వైపే చేసేవాణ్ణి..!

నువ్వు మాట్లాడుతుంటే
నీ రెండు పెదాల కదలిక స్పర్శ
నా తనువు అనువణువులో ఇంకిపోయి
నీ పాదరసాల పెదాలకు
నా అక్షరాలతో ఓ కొత్త నామం చేయాలని ఉంది..!

నీ నల్లని కురుల జడను చూస్తే
నాకే ఈర్ష్య కలుగుతుంది నిపై
నీ సున్నితమైన కనుబొమ్మల మధ్యన
ఆ "టిక్కిజిళ్ళ" అందమంటే నీదే సుమా...!
ప్రతి సారి నీ కళ్ళవైపు చూసినప్పుడల్లా
నీ కళ్ళలో నన్ను నేను చూసుకునేవాణ్ణి...

మామిడి పిందెల్లాంటి నీ కమ్మలు
కనిపించి కనిపియరాని అందంతో
నీ చెవికింద వేలాడటం చూస్తుంటే
కొత్తకొడులు పిల్లా ఇంట్లో కొబ్బినట్టే ఉంది సుమా..!
అందమంటే నీదే....

సూక్తులు

రాజు హరిజన,

లక్షం చేరడానికి
లక్షలు ఖర్చు పెట్టినవసరం లేదు..
సాధిస్తాననే నమ్మకం,
సహించే మనస్సు,
సాహసం చేసే
దైర్యం ఉంటే చాలు...!

అన్నదమ్ముల మధ్య బిచ్చు పెట్టే వాడిని చూడు...
వ్యవసాయం చేసే రైతు కష్టం చూడు...
బీకటిలో నుంచి వెలుగును చూడు...
పుస్తకం తెరచి నీ.. జీవితం చూడు !!
ఏ ఊరిలో కూడా పశువులు
జాతి మతం అని
వేరుచేసి వుండలేదు కానీ...
మన సమాజంలోనే మనుషులను
జాతి మతం అంటూ
ఎందుకు వేరుచేస్తూ చూస్తున్నారు
పశువులన్ని ఒక్కటే అన్నప్పుడు
మనుషుల జాతి మతం కూడా
ఒక్కటే.....

అమ్మ ఒడి (గేయం)

ముదిగొండ కావ్య,

బి. కాం. ప్రథమ.

జోలాలీ జోలాలీ జోలాలీ లాలీ జో...

అమ్మ ఒడి ఊయల అమ్మ పాట కోయిల

అమ్మ మాట హాయిగా ఉంటుందిరా..

అమ్మ ప్రేమ తీపిరా అమ్మ ప్రేమ చూడరా...

అమ్మంటే లోకాలను ఏలేటి దేవత రా...

“జోలాలీ”

ఆ అమ్మనెప్పుడు మరువకు

ఆ అమ్మ మాట చెరపకు

అమ్మలోని ఆప్యాయత దూరముంచి బ్రతుకకు

చందమామనే పిలిచి గోరు ముద్దగా మలిచి

దాయి దాయి రావోయని మాటలెన్నో పలికి

అమ్మ చేతి ముద్దరా అమ్మతం కంటే మిన్నరా

ఈ సృష్టిలో అంత కంటే కమ్మనైనదేదిరా

“ జోలాలీ “

మృత్యువుతో పోరాడి నీకు జన్మ నిచ్చింది

జన్మలోన అమ్మనెప్పుడు గుండెలోన దాచుకో

కంటికి రెప్పలా కాచుకుంది గుండెపై భారం అనుకోకు

నిను కన్నందుకు కన్న ఋణం తీర్చుకో సోదరా

అమ్మ సృష్టికి మూలమురా మన ఇంటి దేవతరా

అందుకే అమ్మకు చేతులెత్తి మొక్కురా

“ జోలాలీ “

నా పల్లె తల్లి

బి. ఆంజనేయులు,

బయస్సే, తృతీయ.

పల్లవి:బీకటయిపోయే నా పల్లె బీకటయిపోయే

వెన్నెలమ్మ ఉన్నా నా పల్లె బీకటయిపోయే

చరణం:సిరిసంపదేమాయే నా పల్లె సిరిసంపదేమాయే

సిటుకు సిటుకుమానే నా పల్లె సిన్నబోయేజూడే

సిత్రంగ నవ్వేటి నా పల్లె సిత్రాలుయేమాయే

సిగ్గుపడుతు నువ్వే నా పల్లె నవ్వులేడబోయే

“బీకటయిపోయే”

చరణం:కోడికూతతో లేసే నా పల్లె ప్రొద్దుముకినలేవదే

కళ్ళపు జల్లేటి నా పల్లె ఆడపడుచులేరే

సంక్కనెత్తుకున్నా నా పల్లె సూర్యుడేడబోయే

అందంగవుండేటి నా పల్లె అందకారమాయే

“బీకటయిపోయే”

చరణం:మణిగిమణిగి ఉండే నా పల్లె అడుగంటిపోయే

కలిసిమెలిసి ఉండే నా పల్లె కష్టాలపాలాయే

రాజకీయ మాయలో నా పల్లె మైకంలోకమ్ముకుందే

రాజులు పాలించినా నా పల్లె రాక్షసులపాలాయే

“బీకటయిపోయే”

డాక్టర్ బింతల రాకేష్ భవాని

ఎన్.ఎస్.ఎస్ ప్రోగ్రాం అధికారి, యూనిట్ 1 (బాలురు)

రంగారెడ్డి జిల్లా ఎన్. ఎస్.ఎస్ ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్

రంగారెడ్డి జిల్లా ఎన్. ఎస్.ఎస్ కోవిడ్ నోడల్ అధికారి

సెప్టూ యువ కేంద్ర రంగారెడ్డి జిల్లా సలహా సంఘ సభ్యులు

నాకోసం కాదు... మీ కోసం

సామాజిక సేవా కార్యక్రమాల్లో విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, మేధావులు పాల్గొనేలా చేసి వారిలో దేశభక్తిని, సేవాత్మరతను పెంపొందించే ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పాటు చేసిందే జాతీయ సేవాపథకం. చదువుతో పాటు యువత సమాజాన్ని చదవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం 1969లో మహాత్మా గాంధీ 100వ జయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా సెప్టెంబర్ 24 న జాతీయ సేవాపథకంను ప్రారంభించారు. దేశానికి యువశక్తి వెన్నెముక. యువతతోనే దేశాభివృద్ధి సాధ్యం. ప్రపంచం యువత వైపే చూస్తోంది. ఆపద, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వంటి సమయాల్లో సేవలు అందించడంలో వీరి పాత్ర ప్రశంసనీయం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే విద్యార్థి దశలోనే యువతను సమాజసేవ వైపు పయనింపజేసేందుకు ఈ పథకం దోహదపడుతుంది. ఎన్. ఎస్. ఎస్ ఆవిర్భావ దినోత్సవంను ప్రతీ సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 24వ తేదీన జరుపుకుంటున్నాము. నేటికి 52 సంవత్సరాలు కేంద్ర మానవ వనరుల అభివృద్ధి మంత్రిత్వశాఖ, యువజన సర్వీసులు, క్రీడల మంత్రిత్వ శాఖల సంయుక్త నిర్వహణలో ఇది పనిచేస్తుంది. ప్రస్తుతం దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న విశ్వవిద్యాలయాల్లో మరియు అనుబంధ కళాశాలల్లో ఎన్ ఎస్ ఎస్ శిబిరాలు కొనసాగుతున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అన్ని విశ్వవిద్యాలయాల పరిధిలో సుమారు 2 లక్షల మంది వాలంటీర్లు ఉన్నారు. ఒక్కో కళాశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్యను బట్టి యూనిట్ లను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ఒక మహిళా యూనిట్ తప్పక ఉంటుంది. ప్రతీ యూనిట్ కు ఒక ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్ పర్యవేక్షణలో ఉంటుంది. కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ అన్ని యూనిట్ లకు చైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు. ఒక్కో యూనిట్ లో 100 మంది విద్యార్థులు ఉంటారు. వీరిని వాలంటీర్లు అని పిలుస్తారు. ప్రతీ ఎన్ ఎస్ ఎస్ యూనిట్ గ్రామాల్లో ప్రత్యేక శిబిరాలు నిర్వహిస్తారు. వీటికి ప్రత్యేక నిధి ఉంటుంది. ఏదేని ఒక గ్రామాన్ని ఎంచుకుని ప్రోగ్రాం ఆఫీసర్, 44 మంది వాలంటీర్లు మరియు 5గురు గ్రామ వాలంటీర్లు మొత్తం 50 మంది కలిసి ఆ గ్రామంలో వారం రోజుల పాటు క్యాంప్ చేయవలసి ఉంటుంది. అయితే ఇందులో భాగంగా విద్యార్థులు వారం రోజుల్లో వంట వండుకుని తింటూ శ్రమదానం, మొక్కలు నాటడం, పరిసరాలను శుభ్రం చేయడం, మూడనమ్మకాల పట్ల అవగాహన కల్పించటం గ్రామ సంక్షేమం కోసం సర్పంచి తెలియజేసిన ఇంకా ఏవైనా ఇతర కార్యక్రమాలు చేసి క్యాంప్ ముగిసే బివరి రోజు తమ అనుభవాలను పంచుకుంటూ నాయకత్వ లక్షణాలు పెంపొందించుకోవడమే కాకుండా సర్టిఫికేట్ లను ఆఫీసర్ ద్వారా పొందుతారు.

నినాదం: 'Not me but you' "నాకోసం కాదు... మీ కోసం" అనే నినాదంతో నేను సామాజిక మార్పును కోరుకుంటున్నాను మీరు కూడానూ అంటూ సమాజ హితాన్ని కోరుతుంది.

బిహ్నం: ఒడిశా రాష్ట్రంలో ని కోణార్క్ సూర్య దేవాలయం లోని రథ చక్రాన్ని ఎన్ ఎస్ ఎస్ లోగో గా తీసుకోవడం జరిగింది. మార్పు కు, ప్రగతికి బిహ్నంగా చక్రం తెలియజేస్తుంది. ఆరోగ్య వంతమైన యువత ను ఎరుపురంగు, సమాజ మార్పు కు నేను కూడా ముందుంటానని నీలి రంగు సంకేతం గా నిలుస్తోంది. చక్రంలో ని 8 పుల్లలు అనునిత్యం సమాజసేవలో ఉంటామనే విషయాన్ని తెలియజేస్తుంది.

ప్రధాన ఉద్దేశ్యం: సమాజ సేవ ద్వారా విద్యార్థి లో వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని, నాయకత్వ లక్షణాలను స్థూలంగా చూసినట్లయితే విద్యార్థుల సర్వతోముఖాభివృద్ధి సాధించాలన్నదే లక్ష్యం.

ఆశయాలు:

1. ప్రజాస్వామ్య విలువలు కాపాడడం.
2. సమాజంతో నిత్య సంబంధాలు కొనసాగించడం.
3. విపత్కర పరిస్థితుల్లో తక్షణం స్పందించడం.
- దేశ చరిత్ర, సంస్కృతి, వారసత్వ సంపదను కాపాడడం.
4. పౌర భాద్యత లను పెంచడం.
5. దేశ సమగ్రతకు కృషి చేయడం.
6. సమాజ అభివృద్ధికి దోహదపడే వారిని గుర్తించడం.
7. ఎయిడ్స్ తదితర సామాజిక రుగ్మతలు , మూఢనమ్మకాలపై ప్రజలను చైతన్య పరచాలి.
8. విద్యార్థులు సామాజిక పరిస్థితుల పట్ల క్రియాశీలకముగా ఉండేలా చూడడం.
9. విద్యార్థుల కు స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం , లౌకిక మొదలైన ప్రవేశిక ఆదర్శాల పట్ల గౌరవ భావాలను పెంపొందింపజేయడం.

విధులు:

1. ఆరోగ్య కార్యక్రమాలు.
2. వ్యక్తి నిర్మాణ కార్యక్రమాలు.
3. వివిధ ప్రత్యేక దినోత్సవాలు, వారోత్సవాలు నిర్వహించడం.
4. స్వచ్ఛ భారత్, పల్స్ పోలియో, తెలంగాణ కు హరితహారం వంటి కార్యక్రమాలు నిర్వహణ.
5. రక్తదాన శిబిరాల నిర్వహణ.
6. ప్రత్యేక శీతాకాల శిబిరాలు, యువజనోత్సవాలు, జాతీయ సాహస శిబిరాలు, విశ్వవిద్యాలయ శిబిరాలు, జాతీయ సమైక్యతా శిబిరాల నిర్వహణ.
7. ప్రీ రిపబ్లిక్, రిపబ్లిక్ దినోత్సవముల నిర్వహణ.

ప్రయోజనాలు:

1. రెండు ప్రత్యేక శిబిరాల్లో పాల్గొన్న విద్యార్థులకు సర్టిఫికేట్ ద్వారా ఉద్యోగ ఎంపికలో రిజర్వేషన్
2. ఉన్నత విద్య కు రిజర్వేషన్.
3. గణతంత్ర్య వేడుకల్లో పాల్గొనే అవకాశం.
4. గ్రామాల్లో సేవ చేయడం ద్వారా సామాజిక పరిస్థితులను అధ్యయనం చేసే అవకాశం లభించటం.
5. నాయకత్వ లక్షణాలు పెరగడం.

N.S.S UNIT —I (BOYS)

DR. CH.RAKESH BHAVANI
NSS PROGRAMME OFFICER
DISTRICT PROGRAMME OFFICER

N.S.S UNIT –II (GIRLS)

DR. ZAHEDA BEGUM
NSS PROGRAMME OFFICER

HINDI

Dr. Manju

Assiatant Professor of Hindi

किसान तू महान

सर पर पगड़ी, तन पर धोती
ये है उसकी, सच्ची पहचान
चाहे कहो भगवान, या कहो किसान
धरती में पेरे है, धानो के मोती
लोगों को बाँटे है, जीवन की ज्योति
तू है फैलाता, खेतों में हरियाली
सूरज भी देता है, खुशियों की लाली
कोई कहे किसान तुझे, कोई कहे माली
बुरी नज़र वाले की, हो जाए सूरत काली
तेरी मेहनत, ऐसे रंग लाए
सारा विश्व तेरा, अनाज खाए
तू है धरती माँ का, प्यारा सा बेटा
तू है धनवान सारा विश्व, तुझसे है छोटा
हर माँ तेरी, ले-ले बलाए
धरती माँ भी तुझे, अपनी संतान बनाए

पानी का मोल

ज्योति B. A प्रथम वर्ष

पानी रे पानी, क्या मर गई तेरी नानी
रो रहा है क्यों, क्या तेरी भी है कोई कहानी
रोने का कारण, क्या बताऊ जानी
लोगों ने गन्दगी की, लगाई निशानी
पूर्वकाल में मैंने, एक बात थी ठानी
सभी को बनाऊंगा, पानी का दानी
लेकिन मेरा, सपना टूट गया
मेरा खेत, मुझसे रूठ गया
लोगों ने तरह-तरह से, मुझे सताया
मुझको बीमारियों का, कारण बताया
कारखानों की गन्दगी को, मुझमे मिलाया
बहती नदियों में, कचरा डलवाया
मेरे दोस्त खेत को, बंजर बनाया
मनुष्यों ने की है, मुझसे गद्दारी
क्या बताऊ बाते, मैं उनकी सारी
मेरे जीते जी, चला दी है आरी
अब तो मुझे, पुञ्जति भी नहीं नारी
मिट्टी और पत्थर लाकर, डालती है लॉरी
रो-रो कर मेरी, आँखें भी हारी
आँसू भी हुए, मूली की तरह खारी

रोने का कारण, क्या बताऊ जानी
लोगों ने गन्दगी की, लगाई निशानी
अरे पानी कितनी, दुखद है तेरी कहानी
सुनकर आया, मेरी आँखों में पानी

किताब की आत्मकथा

संगीता

B.sc द्वितीय वर्ष

किताब है मेरा, पूरा नाम
लोग पढ़ते हैं मुझे, सुबह-शाम
मुझसे चलता है, दुनिया का हर काम
मुझे पढ़कर लोगों को, मिलता है ऊँचा सम्मान
मैं हूँ सारी, दुनिया की पहचान
विद्वानों ने किया है, मुझको दान
छोटे बच्चे होते हैं, मुझसे परेशान
फाड़ते हैं मुझको, करते हैं हैरान
मैं हूँ सबकी, किस्मत का तारा
कोई मुझसे जीता, कोई मुझसे हारा
दुनियां हैं प्यारे, गोल-गोल
लेकिन, उसमें भी है होल
पढ़ते ही समझते हैं, लोग मेरा मोल
ऐ दुनिया के पागल मानव, मुझे रुपियो से न तोल
करो सब सरस्वती माँ, को प्रणाम
किताब है मेरा, पूरा नाम

बिल्ली की कहानी

यशस्विनी

B.sc प्रथम वर्ष

मैं हूँ छोटी, बिल्ली रानी
मौसी हूँशेर की, दुनिया ने यह मानी
काटू रास्ता किसी का तो, कोसे मुझको कहे मरे मेरी नानी
कुत्ता आए सामने तो, हो जाऊ मैं पानी-पानी
यह है मेरे डर, की निशानी
सब की तरह, हमको भी दुःख है आते
हम भी इंसानो जैसे, आँसू बहाते
आवाज़ निकाले, रोने की तो
लोग हम पर है, पत्थर बरसाते
लगे पत्थर, हमारे पति को तो
हम बस यही गीत, जोर-जोर से गाते
कोई पत्थर से ना मारे, मेरे बिलावड़ को

आज़ादी का मोल

सीनू

B.A प्रथम वर्ष

ग़ज़ब का, सितम ढा रहे हो
आज़ादी को क्यों, भुला रहे हो
सांसे तो चलने लगी है, प्रदूषण की कैद में
तुम क्यों अपने –आपको, बंदी बना रहे हो
आबादी तो, यूँ बढ़ने लगी
पर तुम क्यों, निरक्षरता बढ़ा रहे हो
दहेज़ की तलवार, लटक रही है सर पर
इसलिए तुम ,रिश्तत बड़ा रहे हो
बेरोजगारी की समस्या, हटती नहीं
इसलिए गुंडागर्दी, चला रहे हो
ग़ज़ब का सितम, ढा रहे हो
आज़ादी को क्यों, भुला रहे हो

कानून को कानून रहने दो

सुरेश

comप्रथम वर्ष

कानून को कानून रहने दो, कलंक न बनाओ

दोष एक का है सूली पर, सबको न चढ़ाओ

न्यायालय में अन्याय होतो, हम किससे फरियाद करे

अगर मौत ही सजा है तो, ज़िंदगी की क्या बात करे

उसकी कोख न उजाड़ो, इसका सुहाग न मिटाओ

मेरी राखी न छीनो, बाप का साया न हटाओ

हम जानते हैं, गलती है उसकी

कोई दूसरी सजा से, उसे इंसान बनाओ

प्रकृति

श्रीनिवास

Bcom प्रथम वर्ष

हरे-हरे यहाँ, वृक्ष दिखे है
नीला दिखे है, सागर का पानी
ताज की छवि, तुम पर बनी
नदिया भी लगे, जैसे महारानी
सुंदरता से, सजा ये रूप
मासूम सी लगे, सूरज की धूप
विशाल सा ये, प्यारा गगन
देखे तुझमे, अपना स्वरूप
कुदरत का, तूम नूर हो
तुम में न कोई, गुरुर हो
ईश्वर से मेरी, यह प्रार्थना है
ऐसा रूप हर, जगह जरूर हो

पिता ने कर ली आँखें बंद

श्रीकांत

B.A द्वितीय वर्ष

आँख मिचौली ऐसे खेली

बाबा ने मुझको हरा दिया

हो गए आँखों से ओझल

क्यों इतना मुझको रुला दिया

छोटा सा तो खेल था

इसमें इतने खो गए

इतनी गहरी नींद आई कैसे

रोता छोड़ तुम सो गए

करना चाहती हूँ आपसे बात

नहीं होती क्यों अब मुलाकात

तरस रही हूँ प्यार आपका पाने

बीत गए कई साल, महीने और कई रात

आँखे करती है हर पल बरसात

बाबा आप क्यों नहीं हो मेरे साथ

जब-जब देखू पिता-पुत्री को

मेरा दिल तड़प उठता है

आपके बिना है वीरान ये दुनिया

यहाँ तो मेरा दम घुटता है

जब भी घर जाऊ सहेली के

उसके पिता में आपका चेहरा दिखता है

ऊपर वाला बड़ा बेदर्दी है

आंसुओं से क्यों मेरी किस्मत लिखता है

गुलाब का जीवन

वैष्णवी

B.A प्रथम वर्ष

फूलो जैसा जीवन न मांगना
हम तो कांटो पर भी सोते है
हँसते-हँसते तोड़ते है ये लोग
हम तो पल-पलरोते है
काँटों से तुम्हारा पाला नहीं पड़ता
हम तो साथ-साथ बड़े होते है
फिर भी कोई शिकायत नहीं कांटो से
वे तो आखरी दम तक हमारे साथ होते है

अभागी उर्मिला

के.मंजू

जाने क्यों मेरा नाम, रखा गया उर्मिला
जीवन तो सुख-दुःख है पर, मुझको केवल दुःख ही मिला /
अब क्या करूँ मैं, किसी से अपना गिला
मेरा भाग्यविधाता ही, मेरा बैरी हो चला /
बिना अपराध के क्यों चला ये, दंड का सिलसिला
14 वर्ष की अग्नि में तो, मेरा जीवन जला /
ऐसा दुःख दुनिया में, कौन सह पाएगा भला
देखो मेरे प्राण नाथ को, मुझे छोड़ राम के साथ चला /
पूछती हूँ विधाता से, क्यों मेरे आँखों में आंसू दिए

अब तुम ही बताओ भगवन, बिना लक्ष्मण के जिए तो कैसे जिए /
काँटों से भी अभागी हूँ मैं, जिसे तुम हाथों से हटाते हो
सीताराम के कष्टों को तुम, जल्दी से मिटाते हो /
मेरे लिए तो पल भर न तरसे, सेवा में अपने आपको जुटाते हो
ऐसा क्या पाप किया था मैंने, जो मेरा प्यार घटाते हो /
अयोध्या की रानी हूँ मैं, पर विधवा जैसी जीति हूँ
तुम्हारी यादों में ऐ साजन, पल-पल मैं ज़हर पीती हूँ /
हर एक चीज है यहाँ पर, तुम्हारा प्यार नहीं
सांसे तो चल रही है मेरी, उनमें सुख संसार नहीं /
कैसी माझी हूँ मैं, जिसका कोई पतवार नहीं
शायद मुझ जैसी दुनिया में, कोई और लाचार नहीं /
सौभाग्यशाली है वो हावाएँ, जो तुम्हें झूकर चलती है
देखो मुझ अबला को जो, तुम्हारी राह में हाथ मलती है /
जुदाई की ये ज्वाला, दिन-रात देह में जलती है
तुम्हारे आने की ये आस, मेरी आँखों में हर पल पलती है /
जाने से पहले एक बार तो बताते, तुम्हारे चरणों की धूल तो ले लेती
अपने प्राणेश्वर का वरदान समझ, माथे से लगा लेती /
खुश किस्मत है वो धनुष-बाण, जो साथ तुम्हारे रहते है
तुम्हारा स्पर्श तो हर पल, खुशी-खुशी वे सहते है /
देखों मेरी आँखों से, दिन-रात ये आंसू बहते है
पिया कब आएंगे, मुझसे ये बार-बार कहते है /
सीताराम ने 14 वर्ष, अयोध्या को तो छोड़ दिया
कैसे तुमने भैया की खातिर, मुझको झट से त्याग दिया /
दिल जोड़ कर लाए थे मेरा, क्यों शीशे की तरह तोड़ दिया
मुझसे कौनसी भूल हुई, जो दामन छोड़ दिया /
तुम्हारे वियोग ने मुझको, क्यों ऐसे तार-तार किया
हर एक पल ने मुझपर, क्यों इतनी बार बार किया /
बाती तो जल रही है, छोड़ चला मेरा दिया
पल-पल पुकारे मेरा दिल, आजाओ अब मेरे पिया /

तुम्हारी लम्बी जुदाई ने, मुझे घायल है किया
अपनी खुशहाली तो, मुझको भिजवादो मेरे पिया /
रक्षक बनकर चले साथ उनके, क्यों मुझे मिट्टी में मिला दिया
वाह! क्या निभाया अपना कर्तव्य, ये कैसा मुझको सिला दिया /
लोग मरकर चिता पाते हैं, तुमने जीते जी जलती चिता पर मुझको सुला दिया

Dr. Battu Kiritam
Asst. Professor of History

HARD WORK NEVER GOES IN VAIN

A boy was hailed from a hamlet that did not have basic transport facilities. The boy used to get up right from his childhood during the wee hours of a day and did hard work throughout his childhood days.

When the boy was pursuing his 10th class, his father passed away who was working for South Central Railway as a class fourth employee leaving behind a widowed mother and two unmarried sisters. Soon after completion of 10th class, the boy entered into railways and appointed as Junior Assistant at Secunderabad at the tender age of 16 years. Due to virtue of his appointment into railways at the earliest age, he was forcefully forgo his further academic studies.

Though his late father left behind responsibilities on the shoulders of a boy, the boy fulfilling duly those responsibilities and performed his dependent sister marriages.

After getting enlightenment while qualifying the eligibility test of Ambedkar Open University, he did a diligently his graduation. Subsequently the boy did one sitting M. A. external examination, not only qualified NET examination but also awarded with JRF and SRF by University Grants Commission and subsequently the boy did Ph.D. diligently and completed successfully and eventually the boy was a **Top Ranker in the Degree College Lecturers Examination** that was conducted by APPSC, firstly posted at GDC, Ibrahimpatnam and now the boy is working at GDC, Hayathnagar who is none other than Dr. Battu Kiritam.

Dr. Battu Kiritam come up to this level from the humble stage by sheer dint of hard work which is apt to that of “hard work never goes in vain.”

**G. Samuel Praveen,
Asst. Prof. of Political Science**

A NEW PATHWAY - PEDAGOGUE IN TRANSITION DURING PANDEMIC

‘Change is the only constant’ said Heraclitus. Change could be either evolutionary or revolutionary. Right from the days of Sophists in Greece and Charvakas in India to the modern times, pedagogue underwent a gradual and a progressive change playing its role in moulding the human civilization. But, for the first time in history, humankind has witnessed a paradigm change in pedagogue during the initial decades of 21st century because of the novel Covid - 19 pandemic. This unforeseen situation has thrown the education system into a furnace to emerge out in new shape demanded by the situation. As quoted by Neel Burton “the highest purpose of education is to unlearn what we once took for granted, to replace certainty with subtlety, prejudice with compassion, and destiny with possibility”, the Covid – 19 pandemic situation has triggered a fission process in the intellectual corridors to reorient the education system so as to traverse through the odds unleashed by the pandemic and identify the possibilities of navigating new trends in teaching and learning process. For the first time in the human history, all the nations are compelled to gear up for the same cause. India being no exception and with 130 crore population, rose to the occasion and maneuvered to take teaching and learning process from between the four walls of the class room to the door steps of the students during the lockdown. 24th March 2020, the day lockdown was imposed in India, remains as an epoch in Indian history, for the reason that, though the dark clouds of Covid hovered over the country, it heralded the new beginning of exploring the untraveled avenues of all walks of life including the education system thereby developing alternatives to the frontal teaching mode.

Changing contours of Higher Education:

Distance learning is not a new concept in India. Different models of learning beyond the class room like MOOCS (Massive Open Online Courses), Open Universities, Distance

Learning schools etc have coexisted with conventional learning for many years. But, the Covid – 19 pandemic has completely halted the conventional way of learning, opening the new gates for digital or online education.

Lockdown and social distancing measures due to the COVID-19 pandemic have led to closures of schools, training institutes and higher education facilities in whole of the country. There is a paradigm shift in learning process from class room learning to cloud learning. The online learning, distance and continuing education have become a panacea for this unprecedented global pandemic. E-learning tools such as Google Class Room, ZOOM, Microsoft Teams, YouTube links have played a crucial role during this pandemic, helping schools and universities facilitate student learning during the closure of universities and schools. But, as every change comes with its own advantages and disadvantages, so is the case with online learning process.

Significance of Online Learning:

The process of transitioning from a traditional teaching method to the innovative online method requires the academic institution in general and the faculty in particular to meticulously plan activities, tasks, and evaluation methods. This also requires the formulation of a supportive policy by the government with scope for alterations with the changing tides. Despite the challenges faced, the significance of online learning can be as follows:

1. Online platforms facilitated the continuity of learning process during lockdown. It also salvaged the education system from the loss of an academic year. Absence of this facility would have resulted in a sudden halt in learning process leading to irreparable catastrophe.
2. Choice Based Credit System (CBCS) found a new boat to sail in the form of digital learning mode. CBCS facilitates the students to score credits in different subjects and in different institutions spread out in the country. But, the students were required to

travel long distances and had to face difficulty in finding the hostel facility. Thanks to online mode of learning that it eased the implementation of CBCS.

3. Online learning allows differently abled students with more freedom to participate in learning in the virtual environment, requiring limited movement.
4. Pandemic has caused lot of psychological trauma and emotional stress to the vast majority of population in general and to the students in particular. Uncertainty, fear of death, and bleak future created havoc on the psyche of the students. This problem to the maximum was mitigated by the online education, which engaged the students and kept their hopes alive by keeping them in touch with their teachers and peer circle.
5. Online platforms widened the scope of acquiring knowledge. It helped to make available to the students, the lectures of experts from any part of the country, rather any part of the world, which was even unthinkable with traditional learning.
6. Online learning offers teachers an efficient way to deliver lessons to students. Online learning has number of tools such as videos, PPTs, PDFs, podcasts etc which a teacher can use as part of their lesson plans.
7. Time, space and economy are the other advantages of online education. This system provides for the travel less learning process, allowing the students to attend classes from their homes, which saves their travel time. It is economical too because it saves the travel expenses and online material will bring down the paper cost.

Challenges of Online Learning:

Though online technology ushered new paradigm of learning, it cannot be adjudged as the paragon of learning initiatives. It has its own drawbacks which can be summarized with the following reasons.

1. There is no one-size-fits-all pedagogy for online learning. There are a variety of subjects with varying needs. Different subjects and age groups require different approaches to online learning. The online teaching infrastructure presently used could

not be mastered to adopt it to different situations. The limited exposure of teachers to online teaching, the information gap, non-conducive environment for learning at home could be seen as the drawbacks of online teaching.

2. One of the biggest drawbacks of online learning is that the students find it hard to focus on the screen for a longer duration. Social media on the other side adds fuel to the fire. The academic literature is replete with research findings that lectures adhere to the 10 to 15 min attention span. Davis Barbara Gross in his book “Tools of Teaching” stated that “...student attention during lectures tends to wane after approximately 10 – 15 minutes. The over ambitious mechanism of adopting the same timings of physical classes to virtual mode was taxing on the students.
3. Sense of isolation is also one of the key challenges of virtual class room. Joseph Powell rightly stated that “it is absolutely human certainty that no one can know his own beauty or perceive a sense of his own worth until it has been reflected back to him in the mirror of another loving, caring human being”. Very truly, in an online class, there are minimal physical interactions between students and teachers. Peer affinity that used to give confidence and comfort is missing in the virtual class room.
4. Internet connectivity is one of the major challenges of online learning. While internet penetration has reached the major cities and towns in India, in rural areas internet connection with required speed is still a long time dream. According to a report by Deloitte, the Broadband penetration in India’s rural areas continues to be poor at 29.1% against national average of 51% with 687 million subscribers as of March 2020. This gap has to be bridged for the successful implementation of online learning.
5. Mahatma Gandhi stated, “By education I mean an all-round drawing out of the best in the child and man; body, mind and spirit”. All-round development, which is the primary goal of education, is possible only through face-to-face learning process. Online mode facilitates the communication of subject knowledge to the students, but falls short in ushering the holistic development of the student.

Conclusion:

The one factor that influenced every aspect of human life in every country is the Novel Covid – 19 pandemic. Education Sector too was unprepared for the unforeseen situations caused by the pandemic. But, history since 5 million years has shown the adaptability capability of human beings. Accordingly the pedagogue too, with the initial hiccups, has adapted to the changing scenario by coming out with alternative sources of learning. Online initiatives were successful in keeping the gates of education open during lockdown. The experience with online infrastructure has enriched the teaching – learning process by bringing in innovative practices like Webinars, Online examination and evaluation, MOOCs etc. Online learning process has been so deeply assimilated into the education system, that the Post-Covid situation demands for a well articulated curriculum plan to embrace both physical and virtual learning. Different teaching platforms need different types of techniques to communicate the subject. The experience of online teaching during the lockdown brought to light certain challenges like student attention capacity, health hazards of viewing the screen for longer duration, internet connectivity etc that need to be addressed. A thorough research is imperative on the impact of online teaching on emotional, physical and psychological health of the students. eLearning doesn't just happen, It requires careful planning and implementati

DSSR Krishna

Asst. Prof. of English

MY MOON

Something hard was stirring my heart. I'm praying hard that tomorrow never arrives. He is leaving in the morning the next day. We both have been inseparable for the last four years. He always sticks by me every minute. We had such a great bonding that was beyond the limits of time. If I had to use one word to describe our love, our intimacy, our bonding, I would say it as immortal. Whenever we were together the clock seemed to be a stupid measuring machine. I call this love of ours timeless, priceless.

My heart turns into a singing bird when he is around me. I have always loved to tell him how meaningful, how radiant, and how blissful he has made my life from the moment he came into my life. Most of the times I find my emotions mirrored in him. The full moon, the radiant sun, the dazzling stars, the gushing stream, the rising tides, the chirping birds, the tinted rainbow, the blooming blossoms, the blissful breeze all in fact all have lost their place in my heart from the moment he came into my life.

I was pretending to be usual, but my heart was heavy like a rock. I was musing right from dawn today, 'How would life be from now on? Can I fathom the hollowness that will be created by the separation? Would he return just like he did last time saying that he couldn't leave me?'

This evening is a terrible one, both for him and me. He continuously kept facing me with a question mark on his lovely face. He walked up to me several times and held my hand, came close to me, looked deeply into my eyes and left with a sigh. I knew he meant to kiss me. I lost count as to how many times he did this today to express his love. I turned myself away from him as I knew I will not be able to stop him once he starts kissing.

Throughout the dinner he kept silent. He was mixing the food nonchalantly and his hands were shivering. I understood. Whenever his heart was about to burst out his body shivered. He washed his hands in the plate that was full of the food that he liked most. I knew he was dejected with the thought of leaving me and going away. He went into the bedroom and closed the door behind him. I did not want to enter the room instantaneously. I knew he would convince me to stop him from going away tomorrow. I entered the room late night assuming him to be asleep. I was wrong. He pretended to be asleep, but his heavy breaths indicated so many emotions. Deep inside I had the double the emotions that he had at that point of time. I slept beside him turning myself the other side. For a long time, there was complete silence in the room. Suddenly, he came up to me and hugged me tight from behind. His embrace felt heavenly. I now could not stop myself. I turned towards him and then there was no stopping. He hugged and kissed me with flowing tears. His stuttered voice said, 'I love you..... I..... I can't be alone. Please..... please don't let me go tomorrow. You

won't. Will you?' and continued kissing me. I just didn't know what to say and I too cuddled him tight.

We didn't know when we slept but I woke up early in the morning. I tried to wake him up after an hour, but he was reluctant. Finally, he woke up. He looked dazed and dull. His eyes questioned, 'Do I have to go?' I nodded in the affirmative. Finally, he got ready, did not have his breakfast, picked up his bag and walked down the stairs whistling. He always whistled whenever he was upset. I did not go even till the parking lot as I thought he would again try to convince me to stop him from leaving.

The moment he was walking down the stairs I locked the door from inside and sank into the chair emotionally drained. For the first time I could listen to the ticking of the seconds needle in the clock like the thumping of my heart. Musing, I did not know when I sneaked into a deep slumber.

I woke up startled with the clock bell ringing 1 in the afternoon. I heard the footsteps running over the staircase hurriedly. I knew he was back. I could sense his arrival. I rose from the chair on winkled feet and ran up to the door ecstatically. The moment I opened the door he jumped on to me, kissed me wherever he could reach and shouted,

'Mummy school is great..... I am going to go every day.' It was the beginning of a new lease of life for both of us.

Dr. B. Geetha Naik
Asst. Prof. of Public Administration

OPPORTUNITIES FOR WOMEN ENTREPRENEURS

Introduction:

Women constitute around half of the total world population. So is in India also. They are therefore, regarded as the better half of the society. In traditional societies they were confined to the four walls of houses performing house hold activities. In modern society they have come out of the four walls to participate in all sorts of activities. Women entrepreneurs tend to be highly motivated & self-directed they also exhibit a high internal locus of control & achievement. Despite significant gains made by women in Innovation and new technology, there is still a lot to do to plug in the innovation gap and eliminate illiteracy. The World Economic Forum's Gender Gap Report finds India's gender gap to be particularly prevalent in the indicator group "economic participation and opportunity," where the country is ranked 142nd out of 149 countries. India's overall rank, which takes into account three further indicator groups, is 108th. Unequal education is an issue holding women back.

Causes for low female entrepreneurship rates: Key challenges for women entrepreneurs in India include, Gender bias, Confidence in business skills, Access to finance, Networks and relationships, Family support, Child care, Safety in work and public spaces etc. Finance is the major constraint or hurdle that prohibited of women entrepreneurs into business. Government is trying to reduce the affecting degree of this problem. They are trying to encourage women to be independent financially and emotionally. Up to certain limit it has been achieved by the Indian government. Government has introduced several schemes and plans to promote rural and urban women. They are

TREAD SCHEME: This scheme aims to empower women by providing credit to projects, conducting specific training and counselling, and eliciting information on related needs. The scheme provides for a government grant of upto 30 percent of the total project cost as appraised by lending institutions. These institutions would finance the other 70 percent.

MAHILA UDYAM NIDHI SCHEME: Offered by Small Industries Development Bank of India (SIDBI), this scheme provides financial assistance of up to Rs 10 lakhs to set up a new small-scale venture. It also assists with upgrading and modernization of existing projects. The loans are to be repaid within 10 years, and this includes a five year moratorium period. Further, interest rates on these loans can vary according to market rates.

MUDHRA YOJANA SCHEME: This general government scheme for small units is also applicable to women who want to start a small enterprise such as a beauty parlour, tuition centre, tailoring unit, etc. It is also useful for a group of women who want to start-up together. Loans from Rs 50,000 onwards and upto Rs 50 lakhs are sanctioned under this scheme. Collateral and guarantors are required only if the loan amount exceeds Rs 10 lakhs. There are three plans under this they are

Shishu: Covering loans up to ₹50,000 (businesses that are in the initial stages of development)

Kishore: Covering loans above ₹50,000 and up to ₹5,00,000 (businesses that have already been set-up but are not well-established)

Tarun: Covering loans above ₹5, 00,000 and up to ₹10, 00,000 (New businesses and businesses that are well-established and have been running for a while fall under this category.

ANNAPURNA SCHEME: This scheme applies to women entrepreneurs who have started a food catering unit. They can avail a loan of up to Rs 50,000 to purchase kitchen equipment such as utensils and water filters. A guarantor is required to secure the loan. After securing the loan, it can be repaid in 36 instalments. Further, interest rates under this scheme as per prevailing rates and assets will be taken as collateral by the concerned bank.

STREET SHAKTHI PACKAGE: It is offered to women who have majority ownership (over 50 percent) in a small business. The women also need to be enrolled in the Entrepreneurship Development Programmes (EDP) organized by their respective state agency. Under the scheme, an interest concession of 0.05 percent can be availed on loans above Rs 2 lakh.

BHARATHIYA MAHILA BUSINESS BANK LOAN: This scheme involves a loan of upto Rs 20 crore for women business owners of manufacturing enterprises. Under the Credit Guarantee Fund Trust for Micro and Small Enterprises, there is no need for collateral for loans up to Rs 1 crore. The loans under this bank loan scheme are to be repaid in seven years. The scheme was implemented by Bhartiya Mahila Bank which was merged with State Bank of India in 2017.

DENA SHAKTHI SCHEME: This scheme provides loans up to Rs 20 lakh for women entrepreneurs in agriculture, manufacturing, micro-credit, retail stores, or similar small enterprises. There is a concession of 0.25 percent on the rate of interest. Under the scheme, loans up to Rs 50,000 are offered under the microcredit category.

UDYOGINI SCHEME: Women entrepreneurs between the ages of 18 and 45, who are involved in agriculture, retail and similar small businesses, can avail loans up to Rs 1 lakh under this scheme. Further, her family's annual income should be below Rs 45,000 in order to avail the loan. However, no income limit exists for widowed, destitute or disabled women.

For widowed, destitute or disabled women from SC/ST categories, a subsidy of 30 percent of the loan, up to Rs 10,000, is provided.

CENT KALYANI SCHEME: Offered by the Central Bank of India, this scheme is for women business owners in multiple areas such as agricultural work or retail trading. Under this scheme, loans up to Rs 1 crore are sanctioned and no collateral or guarantors are required. Interest rates on loans depend on varying market rates. **STAND UP INDIA:** Stand-Up India Scheme Facilitates bank loans between 10 lakh and 1 Crore to at least one Scheduled Caste (SC) or Scheduled Tribe (ST) borrower and at least one-woman borrower per bank branch for setting up a greenfield enterprise. In case of non-individual enterprises at least 51% of the shareholding and controlling stake should be held by either an SC/ST or woman entrepreneur.

WE Hub (Women Entrepreneur) Hub: Government of Telangana proudly introduced Women Entrepreneurhub. It is a start-up incubator exclusively for women entrepreneurs. Through, WE Hub aims to support women entrepreneurs with innovative ideas, solutions and entities focusing on emerging areas in technology. WE Hub will also support under-explored / unexplored sectors along with the Service sector. The mandate and goal of WE Hub is to eliminate financial, societal and support barriers for women and help them succeed in their enterprises.

ED (Entrepreneur Development) Cell: Recently government of Telangana taken initiative to develop Entrepreneur skills among young undergraduate and graduate students introduced ED cells in all the Government Degree colleges in the state of Telangana. The primary objective of the ED cell is to inspire and inculcate a culture of innovation and encourage budding Entrepreneur.

Conclusion: Pandit Jawahar Lal Nehru defines women as when women moves forward, the family moves, the village moves and the nation moves. Employment gives economic status to women and economic status gives way to social status and there by empowerment to women. Entrepreneurship among women, no doubt improves the wealth of the nation in general and of the family in particular. Women entrepreneurship must gain entrepreneurial traits and skills to meet the changes in trends, challenges global markets and also be competent enough to sustain and strive for excellence in the entrepreneurial arena.

DR. ZAHEDA BEGUM
Asst. Prof. of Political Science

ONE MORE STEP - GRADUATE GUIDE FOR JOB

After graduation, a student has two types of openings: prepare themselves for campus job interviews or dive into the competitive exams for jobs. In this article, I will be sharing some information about the second one i.e. competitive exams after graduation for jobs. Every year lakhs of students start preparing for jobs and entrance examinations after graduation to ensure employment in the public sector.

As a vast country with a significant population, India's biggest problem today is the competitive spirit among its citizens for exams. There is competition everywhere in India – be it jobs, schools or higher education. Moreover, in the education sector, competition is neck-to-neck. Most of the students are going for a Government job and preparing hard for competitive exams. The reason being the better career opportunities that can lead to a better, more stable lifestyle.

To find the best career, candidates have to choose a competitive exam for a Government job or future study. Candidates select future studies after graduation and opt to go for Government jobs. There are many competitive exams in India, so it is normal for candidates to have a little bit of confusion when it comes to choosing the right exam. Our best advice? Before applying for the competitive exam, make sure you meet all the criteria for eligibility.

Finding the right competitive exam can help you secure your dream job. Always make sure you enroll for a discipline that suits your talents and skills. There are various higher studies exams that candidates can choose after graduation. But to head in the right direction, candidates must have a thorough understanding of the exams.

In the competitive world of examinations and hiring for roles, Government jobs take the cake. With numerous applications coming every year from different parts of the country, students are required to be at their peak in terms of performance and preparation. Additionally, the

exam gets harder, more strict, and trickier. Luckily for you, we have a detailed list of competitive exams after graduation for jobs and how to tackle them, all listed below.

1. Common-Law Admission Test (CLAT) – Common Law Admission Test or CLAT is conducted by the National Law Universities for the students who want to pursue Master of LAW (LLM). To sit in the exam you need to have a bachelor degree of LAW.
2. Law School Admission Test (LSAT) – The law school admission test (LSAT) is a worldwide Level law entrance exam. You can sit for the entrance exam after graduation, for pursuing law either from India or from abroad.
3. IESE/ ISSE – Indian Economic Service Exam (IESE)/ Indian Statistical Service Exam (ISSE) are conducted by the Union Public Service Commission for hiring Economists and Statistics for the executive branches of the Indian Government. You should be of Economics or Statistical background for which you need to have a graduation degree in Economics or Statistics.
4. CDSE – One of the competitive exams conducted by UPSC is Combined Defence Services exam or CDSE, which is a joint military exam for recruiting candidates under different Academies of Indian Army – Indian Military Academy (IMA), Indian Naval Academy (INA), Indian Air Force (IAF), and Officers Training Academy (OTA). CDS is the best entry for aspirants who want to join Indian Armed forces after graduation.
5. UPSC CIVIL SERVICES EXAMINATION- UPSC Civil Services Examination is conducted by Union Public Service Commission for the recruitment of suitable candidates to the various posts such as:

Indian Administrative Service (IAS).

For Indian Foreign Service (IFS).

Indian Police Service (IPS).

Indian P&T Accounts and Finance Service (IP&TAFS).

Indian Railway Accounts Service (IRAS).

For Indian Railway Personnel Service (IRPS).

Indian Railway Traffic Service (IRTS).

For Indian Revenue Service (IRS-IT).

Indian Revenue Service (IRS-C&CE).

Indian Trade Service (ItrS).

Railway Protection Force (RPF).

Indian Audit and Accounts Service (IA&AS).

For Indian Civil Accounts Service (ICAS).

Indian Corporate Law Service (ICLS).

Indian Defence Accounts Service (IDAS).

For Indian Defence Estates Service (IDES).

Indian Information Service (IIS).

Indian Ordnance Factories Service (IOFS).

For Indian Postal Service (IpoS).

UPSC exam is divided in to three stages- PRE, MAIN and INTERVIEW. You need to be a graduate to sit for the UPSC exam. It is one of the best competitive exams in India that you should aim for.

6. RBI Grade B Examination – RBI Grade B Examination is conducted by Reserve Bank of India (RBI). Even if it is Grade B, the pay scale and job profile offered by RBI is what you go for. You will be responsible for Currency Issue and circulation, Ensuring Nation's Financial Stability, Management of Government accounts, etc. You can be posted in its various branches all over country. You need to score a minimum of 60% marks in Graduation. The exam is divided in to 3 stages: PRE, MAIN, and INTERVIEW. It is one of the high class competitive exams after graduation for jobs.
7. SBI PO – One of the competitive exams conducted by the State Bank of India (SBI) is the PO Exam for Probationary Officers. You need to pass graduation to sit in the exam. You will be on probation for two years and after continuous assessment during the probation period you may be promoted in a higher rank where you will be taking care of Administrative tasks, General banking, and Marketing and cross-selling of other products.
8. IBPS PO- One of the competitive exams conducted by the Institute of Banking Personnel Selection (IBPS- an autonomous agency which operates as a Personnel Selection body for Nationalized & Regional Rural Banks in India) is the PO Exam for Probationary Officers. You need to pass graduation to sit in the exam. You will be on probation for two years and after continuous assessment during the probation period you may be promoted in a higher rank where you will be taking care of Administrative tasks, General banking, and Marketing and cross-selling of other products.
9. SSC CGL – Staff Selection Commission Combined Graduate Level (SSC CGL) Examination is conducted by Staff Selection Commission for the recruitment of Class 1 and Class 2 officers in various departments and ministries of Government of India. After selection you will be working as an Examiner, Excise Inspector, Auditor, tax

officer, audit officer, food inspector etc. It is one of the competitive exams after graduation for jobs in different posts.

10. TET- Teacher Eligibility Test (TET) Examination is one of the competitive exams in India conducted by Central Government and States to shortlist candidates to be a teacher. TET will provide certification to you so that you can apply for the post of Teacher in Government Schools/Colleges all over India. You need to have 50% marks in graduation to sit for the examination.
11. Railway Entrance Exams– Indian Railways Examination is conducted by Railway Recruitment Board (RRB) for the recruitment of suitable candidates to the Non-Technical and Technical posts. You need to be a graduate to sit for the examination. You can get a job posting anywhere in India. It is one of the entrance exams after graduation for jobs in India, which the students really look up-to.
12. LIC AAO- LIC AAO Examination is conducted by Life Insurance Corporation for the recruitment of suitable candidates to the post of Assistant Administrative Officer. Assistant Administrative Officer (AAO) is very responsible and respected in the insurance sector. Your work will be mainly administrative and have to deal with face to face interactions with customers.
13. Common Admission Test (CAT) – Common Admission Test or CAT is conducted by the Indian Institutes of Management (IIMs) for the students who want to study MBA/ PGDM in India. You need to score a minimum of 50% marks in Graduation. This is the most important entrance exam after graduation in India if you want to pursue MBA from top b-schools.
14. Management Aptitude Test (MAT) – Management Aptitude Test or MAT is conducted by All India Management Association (AIMA) for the students who want to study MBA/ PGDM from India. You need to pass graduation to sit for MAT. If you can't clear CAT then MAT is the second-best entrance exam after graduation for you.
15. Graduate Management Aptitude Test (GMAT) –Graduate Management Aptitude Test or GMAT is conducted by the Graduate Management Admission Council (GMAC) for the students who wish to study MBA/PGDM abroad. To sit for the exam you need to have a degree from a reputed university. If you want to pursue your career from abroad this entrance exam after graduation is the best option.
16. Graduate Record Examinations (GRE) – Graduate Record Examinations or GRE is conducted by the Educational Testing Service (ETS) for the graduates seeking admission in various business schools abroad. This entrance exam after graduation is the second-best option for you if you really want to study abroad.
17. Common Proficiency Test(CPT) – Common Proficiency Test or CPT is conducted by the Council of the Institute Chartered Accountants of India (ICAI). If you want to pursue a career in Accountancy then this entrance exam after graduation will help you to become a Chartered Accountant in India.
18. National Eligibility-cum-Entrance Test (NEET) PG – The National Eligibility- cum-Entrance Test (NEET) PG is conducted by the National Board of Examinations

(NBE) for the students who wish to pursue postgraduate medical courses like MD (Doctor of Medicine), MS (Master in Surgery), Post Graduation Diploma in India. If you want to become a Doctor, NEET PG is the best entrance exam after graduation that you must apply for.

19. Graduate Aptitude Test in Engineering (GATE) – Graduate Aptitude Test in Engineering (GATE) is conducted jointly by the Indian Institute of Science and the Indian Institute of Technology. It is the entrance exam after graduation, for the students who want to pursue M.Tech and ME.

20. Joint Admission Test (IIT JAM) – Joint Admission Test or IIT JAM is conducted by Indian Institute of Technology and Indian Institute of Science. It is the entrance exam after graduation, for admission to M.Sc and M.Sc.-Ph.D. integrated program. JAM is conducted in seven subjects: * Biotechnology *Biological sciences *Chemistry*Geology

- MathematicsMathematicalstatisticsPhysics

How to prepare for Competitive Exams?

Preparation for a competitive exam is arduous. Preparing for essay type and long answers can drain out a candidate. Similarly, most of the competitive exams these days are based on the multiple-choice question pattern in which there is also negative marking for every wrong answer. Hence, candidates need to be aware of these facts well before the examination.

To succeed in the exam, the candidate must be sure of his/ her level of motivation. Without it, no one can go through the rigorous preparation process needed for these tough exams. Hence candidates must be determined to give their best efforts.

To every candidate preparing for competitive exams, here are a few steps that can help clear it with flying colours:

Goal Setting: One needs to set a goal and focus all the energy on the achievement of the goal. While setting goals, one needs to consider his ability, availability, and resources. A clear set of goals in advance helps in saving time, which is most important for a candidate. A good strategy would always bring you closer to your goal.

Competition Planning: Alongside studying for the exam, one needs to keep an eye on other things also. Analysis of the below-mentioned aspects is critical before the exam preparation:

*Deadline for the application submission

*Minimum eligibility criteria

*The course must have seats available

*Percentage score required

*Previous year cutoff marks

*Age barriers for application

Time Management: Managing your time efficiently is the key to success. Only people who make proper use of these 24 hours with the right planning achieve their goals. Preparing a timetable is a routine that has helped several students, toppers, and others. The student should distribute time to each section, and once you have covered all the topics, more time should be allotted to subjects in which you are weak.

Mock Tests: Being prepared and ready with the exam format is an advantage. Mock tests aim at providing the candidate with an idea about the exam. Their preparation is analyzed, and it becomes easier to solve problems in the exam. But what is difficult is to answer all of them in limited time duration. For that, students should take sample papers and try to solve them in a given period, which will enhance their performance in the real exam scenario.

Clarity On The Topic: Basic thing in a competitive exam is to complete in a given time frame, and the candidate needs to complete their exam in slightly restricted and less time. To solve these questions in relatively less time, one needs to have clarity of fundamentals related to mathematics for faster calculation.

Examination Day: Weeks before the exam, make sure you revise all the topics from the past two years for which you are preparing. Keep your cool before and during the exam, and attempt the questions calmly. Double-check your hall ticket and stationery you need to carry. Remember, if you did your best during the last 1.5 – 2 years, you need not fear anything. It is only your effort that would determine your result and leave the rest to your luck.

Competition is rising in every functional field these days. Though opportunities are growing, it is not enough for the growing population, especially skilled individuals. They are hence giving rise to the competitive world. Competition has much to offer in education, and there is a need for specific criteria in the selection of the candidates for various courses where admissions are limited, and students applying are more.

One theory claims that, since competition is today part of every culture and our education should transmit it, it is necessary to incorporate competitive spirit into education to help the candidate get used to it later in life. Thus proving, that success comes from hardwork, which is the key to beating your success.

Final Thought

To conclude I would suggest you to introspect and identify the best skills in yourself first which are not cultured and nourished much. It's high time when you should spend on yourself before you move ahead with the next assignment in life. Sit...Think...See Pros and Cons, then you can prepare yourself for the competitive exams. I have given the list of entrance exams after graduation and the list of competitive exams in India which are the top-ranked exams which students opt for. The smart way of working is the new cool in life and you should focus on the entrance exam which is best for your competition. Follow our instructions above and good luck with your exams.

Dr.Parvathalukalakonda
Asst.Professor of Physics

MEDICAL WASTE MANAGEMENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC SITUATION

COVID-19 pandemic has a serious impact on all parts of the world, and waste management is no exception. Waste management system in developing countries is usually not operated with up to the marks of international standards, and so there have been additional difficulties with an increased amount of infected covid-19 medical waste which requires additional and careful handling. The process of treating of waste management in developing countries differs from that in developed countries, and it is difficult to apply developed countries guidelines to that of developing countries. Particularly, developing countries do not have capacity in terms of financial, technological, and social aspects.

COVID-19 creates big challenges in medical waste management in developing countries. Inadequate and inappropriate handling of medical care system, medical waste may have serious and significant impact on public health and the environment. In addition to municipal solid waste and other growing waste such as electronic waste, and industrial waste, is thus a crucial part of environmental and health protection. The importance of proper waste management of medical waste has been receiving further attention with this pandemic situation. In developing countries that they do not have proper medical care and municipal solid waste management practices due to technological and financial constraints are particularly issue during the pandemic, with its new risks and challenges.

The medical waste and other waste collection services are further disrupted due to shortage of workers, many of the workers infected with virus (self-isolation), lack of safety at work, safe handling of household waste where citizens fallen ill with the virus, handling of increased quantities of medical waste, and securing safe management of waste from collection points to treatment facilities. To come out of this situation, the local waste management system requires specific precautions, operations, and management best practices under the COVID-19 pandemic situation, in addition to the normal protocols for household, and other infectious waste management. It is also very important to have a contingency plan that will promote safe, proper and practical options in a timely and appropriate manner. Although incineration based on well-designed and maintained facilities operating within their design tolerances is a widely accepted and commonly recommended method for treating healthcare waste, developing countries do not have access to such advanced incinerators or even the enabling conditions required to operate them safely manner. It also seeks to identify the best available practices or appropriate technologies that can be immediately and easily

adopted in the context of developing countries to minimize potential risks of COVID-19 infection caused by waste management activities. Finally, it gives some recommendations to both policy makers and practitioners in developing countries to improve their medical waste management system in the longer term, based on those national and global policies aimed towards achieving safe and sound waste management systems.

Incineration is a high-temperature, dry oxidation process that reduces organic and combustible waste to inorganic, incombustible matter and results in a significant reduction of waste volume and weight. High-heat thermal processes take place at temperatures from about 200 °C to more than 1000 °C temperature. They involve the chemical and physical breakdown of organic material through the process of combustion, and pyrolysis.

Plasma technology uses extremely high temperatures of plasma-arc in an oxygen starved environment to completely decompose waste material into ions. Hot plasmas are particularly appropriate for treatment of solid waste into ions and can also be employed for destruction of toxic molecules by thermal decomposition process. Unlike incinerators, segregation of chlorinated waste is not essential in this process. Another advantage of plasma pyrolysis is the reduction in volume of organic matter, which is more than 99%. Based on numerous advantages of plasma technology, it is speculated that in the near future, plasma pyrolysis reactors will be widely accepted for toxic waste treatment. Unlike their smoke-belching, conventional counterparts, plasma pyrolysis facilities burn the waste without producing any harmful residuals.

In plasma pyrolysis, the quantity of toxic materials is much below the accepted emission standards and it does not require segregation of hazardous waste. In addition, the pathogens are completely killed and there is a possibility to recover energy. If we can install plasma pyrolysis reactors in hospitals, colonies, and industries, we can overcome all the drawbacks of the existing waste disposal management systems and produce green energy which can be used for day to day life activities. Especially, this technique is very useful in developing countries like India to achieve pollution free environment. It provides a complete solution for the safe disposal of bio-medical waste and it does not require any further processing to segregate hydrocarbons etc. The gases or ions obtained in this process are rich in green energy and this energy can be used to provide the power supply for the hospitals and colonies. It is a cyclic process and very useful technique to decompose medical bio-waste into green energy during the pandemic situation.

Dr. S. Subrahmanyam.
Asst. Prof. of Commerce

THE IMPACT OF COVID – 19 ON INDIAN ECONOMY

Human struggle against pandemic or epidemic is not a rare occasion in the history. In the initial years of third decade of 20th century (1921), the mankind faced threat in the form of Plague disease which caused loss of life of millions of people. After that SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) is another virus which has created fear among the countries globally. It is suspected that in case of COVID-19(Corona Virus identified in December 2019), the virus is having its origin with China.

Covid-19 has affected global economy severely. The economic growth rate of many countries has registered minus rates. Indian economy is also experiencing a very bad hit on it due to Covid – 19 pandemic. In India, the blow of the pandemic is noticed in early days of January, 2020 and reached its peak by mid of March, 2020. The Prime Minister of India, Sri. Naredra Modi has announced one day nationwide voluntary bandh on the name of JANATHA CURFEW on March22, 2020 which was later continued as lockdown from 25th March, 2020 to 31 May, 2020 for a period of 68 days. The 68th day nationwide lockdown had hit badly the economic activities of the country. Millions have lost their jobs in unorganized sector. States like Kerala and Jammu Kashmir which are depending on tourism have drastically suffered financially due to sudden and severe fall of income.

All the major sectors of industry viz. Reality, transportation, entertainment, manufacturing and what not every industrial activity, has experienced a severe jolt. Micro, Small and Medium enterprises (MSME) were closed and millions have lost their livelihood. Further millions of street vendors also have lost their livelihood. Even government employees and PSU employees have faced severe financial crunch due to the decision of “Half-cut” in their monthly salary. This tendency has continued for three months. States like Telangana and Andhra Pradesh have taken such decisions. Some other states like Orissa and Rajasthan have taken daring steps like filling the pockets of employees through release of pending D.A.s without a salary cut. But the union government of India has taken a decision of freezing of 3 D.A.s for the period from 20th Jan, 2020 to July, 2021. This decision has further aggravated the financial position of the employees.

The only ray of hope during the pandemic period is the primary sector which has registered more than 4% of growth rate. This is the blessing of the nature in the form of good monsoon rains. The overall GDP growth is registered a minus rate of above 7%. The

economists like Amartya Sen and former RBI Governor, Y. Venugopal Reddy have opined that India's economy will be in the position of March, 2019 by March, 2022. It means that the economy has witnessed a setback of three years.

Millions of NRIs have lost their jobs in abroad and they came back to mother India. Their repatriation to India from abroad has become a tough task. The Government of India has organized a massive and record air repatriation programme on the name of "Vande Bharat". More than one crore of NRIs were brought back to their native places from abroad. On the other side, the sudden declaration of marathan country wide lockdown for a period of 68 days has created so many financial problems to states like Keral and Jammu and Kashmir whose financial strength is tourism only apart from that all the North Eastern states also suffered a severe fall in their state revenue. . The sudden declaration of lockdown from March, 2020 onwards forced millions to opt exodus to their native places within the country on foot. This has reflected the scene, the period of partition of India in 1947 which is a very unfortunate saga of millionsof poor people of India.Nothing had hit the economy like what has caused the loss by Covid-19. For a speedy recovery from the setback of Covid-19, the govt. of India has announced a massive package of20 lakh crore financial support to various sectors of Indian economy. Again on 28th June2021 the finance Minister Smt Nirmala Seetharaman had announced a further 6.28 Lakh stimuli for recovery of the economy.

The international financial experts have predicted a 25% cut in GDP of Indian economy prevailing before happening of Covid-19 impact. But surprisingly India has registered around minus 7% GDP growth rate only. This has stood as evidence about the strong financial basics of the Indian economy. The reason is that the inclination of Indian economy to global economy is insignificant. The share of India in global trade is less than 2% only. So is the reason, the minus growth rate is not to the expectation of global economic experts.

But the main threat to the economy is the sequential waves of Covid-19 like second wave and third wave and so on. The people of India have slowly accustomed to live together with the Noval Corona virus. Apart from this the government of India is taking all steps for 100% vaccination by the end of December, 2021. This is the only solution for the early recovery of the economy from the impact of covid-19.

The pandemic has caused loss to almost all the families directly or indirectly. The post corona scenario of the nation is most worrying because many families have lost their breadwinners, lakhs of people particularly children have become orphans. Even adults remained singled out. This is causing many social problems. Government have to take care of children who emerged as orphans because of Covid pandemic problem.

The education system has experienced sever jolt. Many poor children are away from classroom learning. Online learning is much costlier for them because of their poor financial position and also lack of internet connectivity to many of the rural villages. Hence, creating mental worries among them that they are scared from learning. Even internet is available, its capacity is poor. Very often classes are being disturbed due to signal problems. On the other

side children who are having the desire of becoming doctors, engineers and other professional have felt that their career plan being is destroyed due to Covid pandemic. The government is not in a position to solve this problem. The students who have their plans to migrate to other countries for higher education have faced a setback. This is causing psychological problems among the children and youth. It is the responsibility of the government to think about the remedial measures in this direction of solving the effect of problems created by Covid Pandemic..

No doubt, the economy will regain the momentum within three to five years. But the wound it has created financially, bodily, mentally will take a lot of time to cure. In this pandemic situation only few industrial viz., information technology, health and pharmaceutical sectors have witnessed good growth rate. Software exports also not disturbed because of work from home policy. Whereas all other industrial sectors faced a setback.

Government have to encourage people for spending. This will give the boost to economy but the pockets of the people are empty. Hence, it has to think of pumping extra money into the economy. This may be either borrowing from RBI or from World Bank or Helicopter money (printing extra currency for time being and pumping it into the economy). USA has practiced helicopter money and it is the only which has registered positive growth rate among the rich countries. But the government of India is opting borrowing instead of helicopter money. Whatever may be the decision, it should suit to the requirements of Indian economy's current position with a strategic plan.

A ray of hope is that soon the country gets 100% vaccination by December, 2021. The government of India is planning in this direction. The responsibility of government of India is to cater to the vaccination needs of the other countries also because 68% of global vaccine production is concentrated in India only. If we want to develop, the development of fellow human beings should also be taken into consideration. Their well being is our well being.

In this pandemic situation, many people with philanthropic bent of mind have contributed money to Prime Minister's relief fund. Many industrialists, movie artists have contributed large amounts to PM's relief fund. Particularly the charity activities of film actor, Sonu Sood should be appreciated. All the celebrities have to follow the noble practice of Sonu Sood.

One should not forget the saying that "Our well being is linked with the well being of fellow human beings which is rightly said in Sanskrit,

“SARVEJANA SUKHINO BHAVANTHU”

Dr.ImtiazuddinFarooqui
Asst. Prof. of Commerce

SECURITIES AND EXCHANGE BORAD OF INDIA (SEBI)

Securities and Exchange Board of India (SEBI) is an authority to regulate and develop the Indian capital market and protect the interest of investors in the capital market. SEBI was established by the Government of India on 12th April 1988. The SEBI Act passed in parliament came into force with effect from 30th January 1992. SEBI has its Headquarters in Mumbai and has Northern, Eastern, Southern and Western regions offices in New Delhi, Kolkata, Chennai and Ahmadabad respectively.

SEBI is managed by a Board, which consists of the following

- A chairman who shall be appointed by central government and shall be a person of ability, integrity and standing in the field of securities market, law, finance, administration etc.
- Two members from amongst the officials of the ministry of central government dealing with finance and administration who shall be nominated by the central government.
- One member from amongst the officials of RBI who shall be nominated by the RBI
- Five other members out of which at least three members shall be whole time members, who shall be persons of ability, integrity and standing in the field of securities market, law, finance, accountancy, economics, administration etc.

Functions and Responsibilities of SEBI

The preamble of the SEBI describes the basic functions as to respect the interest of investors in securities and to promote the development of and to regulate the securities market and for matters connected with or incidental there to.

SEBI has to be respective to the needs of three groups, which constitute the securities market i.e the issues of securities, the investors and the market intermediaries.

SEBI has three important and major functions rolled into one body which are as following:

1. Quasi – Legislative – SEBI drafts regulations in its legislative capacity.
2. Quasi – Judicial –SEBI passes rulings and orders in its judicial capacity.
3. Quasi – Executive – SEBI conducts investigation and enforcement action in its executive function.

Though the above 3 functions makes SEBI very powerful, there is an appeal process to create accountability. SEBI has taken a very proactive role in streamlining disclosure requirements to international standards.

Powers of SEBI

1. To approve by-laws of stock exchanges.
2. To require the stock exchange to amend their by-laws.
3. To inspect the books of accounts and call for periodical returns from recognized stock exchange.
4. To inspect the books of accounts of a financial intermediary
5. To compel certain companies to list their shares in one or more stock exchanges.

Role in Business Facilitation

SEBI is responsible for the development of India's capital market. It oversees the subsequent trading of shares on the floor of stock exchanges. It co-ordinates with the market developers and regulators abroad. It is responsible for investors faith in the functioning of the capital market and this assures the corporate of steady flow of funds.

Dr. Dhanraj. S
Asst. Prof. of Commerce,
NCC Caretaker Officer,

CAREER OPPORTUNITIES AND INCENTIVES TO NCC B & C CERTIFICATE HOLDERS

During World War I, British created the University Corps with an aim for second line of defence and also to have a large pool of trained youth available for employment into the armed forces. NCC in India was conceptualised and raised before independence, mainly with an aim to groom the youth nurture them and channelize their energies towards nation building by making them responsible citizen. After independence, the present day of NCC came into existence on 16th April 1948, through XXXI Act of Parliament. NCC was formally inaugurated on 15 Jul 1948. Today, NCC has an enrolled strength of more than 13 lakh cadets and the motto of NCC is 'Unity and Discipline'.

NCC has been providing the career opportunities to the B and C certificate holders. From time to time, Central and State Governments have been announcing number of incentives for NCC Cadets. These incentives are in the field of employment as well as academics. Personal incentives including medals, trophies, cash awards etc. These are:

1. Opportunities in Employment:

- (a) i. Vacancies reserved for Army 64 per year- Indian Military Commission in Defence Forces Academy (IMA), Dehradun through for NCC 'C' Certificate UPSC and Service Selection Board (SSB) Interview.
 - ii. 100 per year - in Officers Training Academy (OTA), Chennai for Short Service Commission, Non Technical No UPSC Exam, only SSB.
 - iii. Navy - 6 per Course. No UPSC Exam, Only Naval SSB.
 - iv. IAF 10% in all courses including Flying Training courses. No UPSC Exam only Air Force SSB.
- (b) For ORs, Sailors, Airmen 5 to 10% bonus marks awarded for recruitment.

- (c) Para Military Forces 2 to 10 bonus marks awarded for recruitment.
- (d) Department of Bonus marks awarded for recruitment in Telecommunication department.
- (e) NCC Cadets holding third division degree eligible for recruitment to gazetted post in CRPF.
- (f) National Cadet Corps Civilian Gliding Instructors/Girl Cadet Instructors and NCC Whole Time Lady Officers will be recruited by NCC C certificate holders.
- (g) Telangana State Government giving 3% Reservation in Police Recruitment.
- (h) Telangana is giving weightage of 5% marks given for foresters, Beat Officers and Asst. Beat Officers.
- (i) Some Industries give preference to NCC 'C' Certificate holders for various jobs. Reliance Global Corporate Security is giving opportunities like security Officers for C certificate holders.

2. Opportunities in Higher Education:

- (a) 1% Seats Reserved to NCC for Engineering Colleges Admissions in Telangana State.
- (b) 1% seat reserved in each Courses of Medical Courses, MBA/MCA/MA/M Com/M Sc Degree and diploma courses, LLB Course and Govt Polytechnic in Telangana State.

BUSINESS, COMMERCE, FINANCE AND STOCK MARKET TERMINOLOGY

The domains of Business and commercial knowledge is ever expanding and evolving. Draws its vocabulary from various disciplines. Some of the terms and terminology useful for common people and students of commerce and Management is explained:

1. **Asset:** Asset means an economic resource that is expected to be of benefit in the future. These can be a current Asset, Fixed Asset or an Intangible Asset. Example: Cash, Land and Buildings, Patents etc.
2. **Break Even Point:** It is the amount of revenue from sales which exactly equals the amount of expense, sales above BEP produce Profit and below produce loss.
3. **Budget:** Budget is a detailed plan for the future, usually expressed in formal quantitative terms. It is also a detailed plan for acquisition and use of financial and other resources over a specified time period.
4. **Capital Market:** The financial markets for stocks, Intermediate or long term debt.
5. **Debentures:** A type of debt instrument that is not secured by physical assets or collateral. Debentures are backed only by the general creditworthiness and reputation of the issuer. A debenture is an unsecured form of investment.
6. **Dividend:** A portion of the company's earnings decided to pay to its shareholders in return for their investments. It is usually declared as a percentage of current share price or some specified rupee value, usually decided by the Board of Directors of the company.
7. **Initial Public Offering (IPO):** A company's first issue of shares to general public. IPOs are issued by smaller, younger companies seeking funds for expansion and growth, but large companies also practice this to become publicly traded companies.
8. **Money Market:** Money Market is a component of financial market for assets involved in short term borrowing, lending, buying and selling with original maturities of one year or less.

Dr.T.Srinivasulu

Asst. Professor of Mathematics

APPLICATIONS OF MATHEMATICS

Maths is all around us not only does maths underline every process and pattern that occurs in the world all-around. For example you are a chef and you know how many grams of salt you should mix with the curry, without maths there is a chance that you can mix extra salt and the curry which is made will be salty. Being fast in mental maths can save your money every time when you go to buy or sell something. Maths is a gift given by gods utilize it. Maths can help you study weather and you can carry an umbrella if it rains without maths you can catch a cold. So how much you study maths the same benefit you get. Algebra is the most important branch of mathematics which helps us to do simple calculations such as addition, subtraction, multiplication and division which are simple and main calculations. We use angles in sports mainly in Basketball

To find the right angle to throw the ball. Maths improves focus and calculative ability. You cannot study any science course in any university without Maths.

“Mathematics is the most beautiful and

Most powerful creation of the Human spirit”

Dr. N. Rajkumar, M.Sc., Ph.D., SET, ADBI
Asst. Prof. of Zoology

YOUR BLOOD GROUP ALSO SPEAKS ABOUT YOU

A(+) : Good Leadership

A(-) : Hardworking

B(+) : Can sacrifice for others and very ambitious and tolerant

B(-) : Non flexible, Selfish and Sadistic

O(+) : Born to help

O(-) : Narrow minded

AB(+): Very difficult to understand

AB(-): Sharp and Intelligent

Percentage of your blood group:

O(+) : 37.4 %

O(-) : 6.6 %

A(+): 35.7 %

A(-): 6.3 %

B(+): 8.5 %

B(-): 1.5 %

AB (+): 3.4%

AB (-): 0.6%

COMPATIBLE BLOOD TYPES

O(-) can receive O(-).

O(+) can receive O(+), O(-).

A(-) can receive A(-), O(-).

A(+) can receive A(+), A(-), O(+), O(-).

B(-) can receive B(-), O(-).

B(+) can receive B(+), B(-), O(+), O(-).

AB(-) can receive AB(-), B(-), A(-), O(-).

AB(+) can receive AB(+), AB(-), B(+), B(-), A(+), A(-), O(+), O(-).

ARUNA. P

Guest faculty of computer applications

BRIGHT FUTURE OF MACHINE LEARNING

Machine learning – A Subset of Artificial Intelligence.

In the common sphere, the terms “Machine Learning “ and “Artificial intelligence “ are used pretty interchangeably. Artificial Intelligence can be thought of a non -human entity performing a task with what would appear to be the intelligence of human. In simple words Machine Learning can be defined as “an algorithm that learns from empirical data”.

And now definitely ,we should care about machine learning as Machine Learning is more and more pervasive and seeping into our lives. Machine Learning is already deployed across all sorts of platforms and it’s going to affect all of us eventually. Currently, machine learning has been used in multiple fields and industries. For example, medical diagnosis, image processing, prediction, classification, learning association, regression etc. Machine learning applications provide results on the basis of past experience.

As Machine Learning is a tool, the widespread use of tools have both negative and positive results, depending on how we choose it. Machines are not going to solve their hunger on their own tomorrow, but we can use them to help us do things more easily and effectively.

These Machines have the potential to show us when we are biased.

So, one of the most exciting thing is Mind + Machine partnership. In the future one of our team mate may not be a person it may be a Machine and that Machine is going to be highly customized to the way our mind processes information. We can have a whole new world of collaboration of knowledge and sense.

Mind+Machine partnership will impact decision making of all kinds from health care to business to journalism to everyday life. These partnerships will allow us to scale up human effort and work bigger, smarter and more efficiently across all fields.

Machine learning is a quickly growing field in computer science. It has applications in nearly every other field of study and is already being implemented commercially because machine learning can solve problems too difficult or time consuming for humans to solve.

It will be exciting to see where machine learning goes in the next 20 years and how it will change our lives for the better.

As the demand for AI and machine learning has increased, organizations require professionals with complete knowledge of these growing technologies and experience.

For those who acquire skills in machine learning and deep learning, there are a wide range of jobs in multinational corporations across India and the world in various, including softwareengineering, electronic engineering system analysts, data scientists or engineer and data insight analysts.

Graduates with degrees that provide a unique skillset useful in a broad range of application sectors will be very likely to succeed in securing the most sought after jobs.

Good Luck.

D.PADMA
GUEST FACULTY OF ENGLISH

FEMININE POWER

Women the word itself says WE-MEN.

'I think women are foolish to pretend they are equal to men, they are far superior and always have been. Women have natural power and abilities. -William Golding

We keep bragging about the equality of men and women in our society but women are not equal to men, they are even more!

These innate characteristics affect the intellectual, cultural, spiritual, emotional, sociopolitical, and interpersonal world of men with different outcome and with detrimental results to both genders. An in-depth study of the emergence, construction, and outcomes of feminism on men within myriad contexts is a sure way of vindicating the existence of the female power.

Women have found power in a variety of ways through out history in their struggle towards justice and equality. Though personal power can take many forms through gender solidarity, class issues, race or sexuality.

However, discrimination, violence, and harassment at the workplace or in the closed walls of homes continue to exist. But, in rural and poor households, the situation is grim. Issues like female foeticide, the dowry system, and child marriage are prevalent.

The society is still committed to patriarchy. Irrespective of the laws, girls are not proffered the right to property and are considered as a burden. Even in well-to-do families, male children are often prioritized and have better access to fulfill their ambitions. Girls are often not educated and enlightened on the progress that humanity is making. They neither have health awareness nor financial awareness.

The first step towards women empowerment is educating a girl child. It is said that when you educate a woman, you educate the whole society. With good education, girls can get high paying jobs and consequently wage gaps could be lowered. Increased health awareness prevents early pregnancy and malnutrition. When women have more freedom, they can involve in unexplored areas like politics.

Women at the helm of affairs, can articulate their problems better and it becomes easy to implement policy changes. Key development indicators like food security, sanitation, and health can be significantly improved by increasing awareness among women. It could solve problems like sexual harassments as they would inculcate better values in their sons.

Women are the epitome of strength, love, sacrifice and courage. The role of women in today's world has changed significantly and for better. Women are now self-sufficient, well aware and financially independent. ... With the encouragement of co-education, women are now marching side by side with men, in every walk of life.

9. **Securities:** A transferable certificate of ownership of investment in products such as stocks, bonds, future contracts and options which an individual holds.

10. **Venture Capital:** Venture Capital is a form of private equity and a type of financing that investors provide to startup companies and small business that are believed to have long term growth potential.

11. **Zero Balance Account:** A bank account which does not require any minimum balance is termed as zero balance account.

SHRAVAN KUMAR

FORBEARANCE

Oh! Nature you are the future,
humankind destroying your feature.
Neither you ask , nor you speak ,
you endure our countless mistakes.

As nature protects the earth's barrier,
deeds of human depleting ozone layer.
Mankind around you relying under your produce,
And shed their lives under your lap.

Though you gave us medicines for healing and curing,
we gifted you with deforesting and polluting .
Still you are bound to us and eco- friendly,
And gave us your fruits, flowers precisely.

Don't you feel vexed or become cruel?
This man destroying vegetation using fuel.
OH! Nature salute to your creation,
Being source for the future.

Senior Cadet Captain. V. Charan Kumar Reddy
B. Com. III Year

MY EXPERIENCES ON OVERSEAS DEPLOYMENT CAMP OF 1 TS NAVAL CRUISE FROM 1ST MARCH TO 19TH APRIL 2020

Indian navy provides great opportunities for Naval wing NCC cadets. Based on the performance of the NCC cadets in All India Nav- Sainik Camp and Republic Day Camp, some cadets are selected on overall performance for Overseas Deployment.

I am a student of Government Degree College, Hayathnagar, Rangareddy District, Telangana stage studying B. Com. III (Gen.). I am an NCC Cadet. I was selected to OSD 2020, for my best performance in all India Nav-Sainik2019 because of the excellent raining given by NCC PI Staff and NCC Caretaker Officer, Dr. S. Dhanraj. I represented as the best cadet from Andhra Pradesh and Telangana Directorate. A total number of 15 NCC cadets were selected from all over India. We embarked INS TIR on 29th February, 2020 and sailing started on 1st of March, 2020 from Kochi.

As a part this, I acquired a lot of knowledge, great exposure to life at sea and glimpse into the life in armed forces. Onboard INS TIR, we went through all the basic training in

naval subjects like communication, navigation, seamanship and participated in activities like station keeping by distance lane, small arms firing, towing, jackstay, lookouts, exchange of fuel between two ships in mid sea and actions to be performed during emergency time.

This experience taught me a lot about myself, met many people with different exposures and interacted with various officers like Sea training officers, Sea Trainee officers (i.e. INA pass outs) and sailors boarded amongst them throughout the sailing. We had many celebrations like crossing line ceremony (on occasion of crossing the equator), musical nights, and sports competitions on hallow deck which was incredibly entertaining and fun. We also participated in Mauritius National Day celebrations. Due to Covid pandemic, we could only visit Seychelles instead of visiting five countries.

Life on a ship is tougher and adventurous that mainly depends on weather conditions and sea state (Normal or rough). We experienced rough sea due to bad weather conditions when we were leaving Mauritius sea state. The waves speed was at level 6 but normally it used to be 2 to 4 level. The struggles of ship went on for almost two days. Our ship went through a lot of rolling and pitching. Ship's company were ordered not to go upper decks those two days. This is one of my life's unforgettable moments. On 19th April, 2020, we were shifted to base in Kochi. I had to stay there till 31 May 2020 due to covid-19 lockdown.

This camp made me strong both physically and mentally because 100 days away from home living in the middle of sea on warship is not everyone's cup of tea.

Jai Hind

Sripathi Srividya

WHY COVID-19 VACCINE IS IMPORTANT

COVID-19 Vaccine is a simple, safe and effective way for protecting people against the harmful disease (CORONA) before they come into contact with any one affected with the virus. Covid-19 Vaccine helps to develop immunity in our body. This immunity helps us to fight against CORONA. Covid-19 can cause complications that are serious and life threatening. Getting vaccinated helps us to build protection without falling prey to the disease. Vaccination will help to break the cycle of pandemic, which is also a way to save our lives from Corona. Vaccination has been shown to contribute to reducing deaths and save from Corona. Till now, in India 25.8 crore doses have been administered, 4.79 crore people have been fully vaccinated. So, it is very important to get vaccination, to save our lives. Take vaccine and also follow safety measures to save our lives.

J. Sharanya Madhuri
Mentor, TSKC.

A QUOTE ON LESSONS FOR LIFE

HOW TO IMPROVE RICH MINDSET

1. Meditate
2. Set Goals
3. Read daily
4. Judge less
5. Eat Healthy
6. Love yourself
7. Wake up early
8. Start a journal
9. Quit bad habit
10. Ask for feedback
11. Learn a new skill
12. Believe in yourself
13. Start a new routine
14. Plan a new strategy
15. Learn how to invest
16. Don't make excuses
17. Stop procrastinating

- 18. Review your finances**
- 19. Focus on the positive**
- 20. Change your attitude**
- 21. Learn a new language**
- 22. Question your purpose**
- 23. Focus one day at a time**
- 24. Don't compare yourself**
- 25. Automate and delegate**
- 26. Acknowledge your flaws**
- 27. Identify your blind spots**
- 28. Leave your comfort zone**
- 29. Change your social circle**
- 30. See failure as opportunity**
- 31. Follow an exercise routine**
- 32. Make a business bucket list**
- 33. Start being more organized**
- 34. Quit things that ain't working**
- 35. Write a letter to your future self**
- 36. Watch educational videos instead**

Jignasa Computer Science Project State 1st Prize winners 2019-20

Jignasa Computer Science Project State 3rd Prize winners 2019-20

NCC Pared 26th Jan 2020

NCC Cadets

DEPARTMENT OF TELUGU

DEPARTMENT OF ECONOMICS

DEPARTMENT OF COMPUTER APPLICATIONS

DEPARTMENT OF ENGLISH

DEPARTMENT OF POLITICALSCIENCE

DEPARTMENT OF HISTORY

DEPARTMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION

DEPARTMENT OF COMMERCE

DEPARTMENT OF PHYSICS

DEPARTMENT OF BOTANY

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

DEPARTMENT OF ZOOLOGY

DEPARTMENT OF MATHEMATICS

DEPARTMENT OF LIBRARY SCIENCE

NON- TEACHING STAFF